

MHBIG 44

VILVAKOK LÁNGA

1993. szeptember

Tartalomjegyzék

Sipos Gyöngyvér Sarolta: A vaktság feldolgozása vak költők verseiben (IV., befejező rész)	3
Hidvéginé Nyúl Krisztina: A WBU III. Közgyűlésén elfogadott határozatok	7
Lak István: Múltunk és jelenünk – 40 év lapunk történetéből (I. rész)	8
Felhívások, közlemények	12
Békés megyei tudósítás Fazekas Géza: Zempléni vártúra	13
SAJTÓFIGYELŐ	
„A minisztériumban senkit nem érdekel a vakok rehabilitációjának kérdése”	14
Lak István: Szomszédolás Ausztriában	16
Vak szerzők művei	
Dénes Géza: Az áldott ember	20
Csikós Zsuzsa: Alszik a város	21
Plothné Mezei Erzsébet: Lélekharang	22
Nagy László: Őszi vívódás	25
A tudomány hírei	26
Nyárvégi vidámságok	28
Sportrovat	
Bronzérmes lett sakkcsapatunk az olsztyni nemzetközi csapatversenyen	34
Felhívások, közlemények	36
A TOTÓ III. fordulójának eredménye	37
Hirdetések	38

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének havi folyóirata. Felelős kiadó: Erhartné dr. Molnár Katalin. Felelős szerkesztő: Bartha Zsuzsanna. Szerkesztőségi munkatársak: Kas László olvasószerkesztő, Lak István szakmai szerkesztő. Kiadóhivatal: 1146 Budapest, Hermina út 47. Telefon: 1-210-440/14 mellék. ISSN: 0209-6765. Előfizethető a megyei szervezeteknél: egész évre 120 Ft-ért (a tárgyévét megelőző év november 30-ig), félévre 60 Ft-ért (a tárgyév II. féléve előtti május 15-ig).

Sipos Gyöngyvér Sarolta

A vakság feldolgozása vak költők verseiben (IV., befejező rész)

III.3. Vakon a látók között

Az ép embereknek a sérültekkel szemben megnyilvánuló két legjellegzetesebb viszonyulását mutatja be Gyengéné Fogarassy Margit a „Költő vagyok” c. versének kezdő részében.

*Én jól tudom, hogy szánva néztek:
„De nyomorult, de árva, félszeg,
vánnyadt testéről nyűtt rongy sír le,
arcát gond festi hamuszínre.
Örök panasz kisírt szemén;
de koldus is, de bús szegény!”*

*Azt is tudom, sokan kacagnak:
„No nézd, most nekiment a falnak!
Hogy tétováz ott rémült képpel,
most meg nézd, milyen félve lépedel!
Bizony tréfás, bizony visszás kép;
bolond szegény, ez már nincs más-
képp.!”*

És hogyan viszonyulhat egy sérült ember az épekhez? Azt gondolom, nagyon őszintén vall erről Krüzselyi Erzsébet.

*

*„Mimelletünk is álljatok meg, épek,
ha utatokba botlunk béna-árván.
Bár tudjuk: Lázár-voltunk csúnya lát-
vány-,
egy ép van bennünk, s az sír: a lélek!*

*Az sír felétek irigyen és vádlón.
Vádlón, hogy nektek minden, min-
den nyitva van,
és mégis, minden jó szóért megáldón,
mely szívünket új tűrésre tanítja!”*

A vak emberben is talán sokszor vád és irigység fogalmazódik meg, máskor pedig belátja, hogy szüksége van a látókra.

Elkerülhetetlen, hogy az ember élete során valamilyen módon ne kerüljön kiszolgáltatott helyzetbe. Minden ember tudja, hogy milyen nehéz ezt a helyzetet akár csak rövid ideig tartó szituációkban is elviselni.

Vakokkal való foglalkozásaim tapasztalatai alapján úgy látom, hogy a vakság egyik legszörnyűbb velejárója az a mérhetetlen kiszolgáltatottság, amit egy vak ember napról-napra megél. Ha csak rövid időre vagy időszakonként is nehéz a kiszolgáltatottságot elviselni, mennyivel nehezebb ez annak, aki tartósan ebbe a helyzetbe kényszerül.

Ugyanakkor nehéz bevallani, beismereni, hogy segítségre van szüksége. Ennek eltagadása azonban nem jelenti a kiszolgáltatottság megszűntét.

Barth Ferenc életrajzi beszámolójában ezt írja:

„Egy nagyon érdekes jellemvonása van a vak világnak; az, hogy mind megjátssza a jól tájékozottat. Saját

4

maga előtt igyekszik letagadni a korlátokat. Amibe ugyan minduntalan beleütözik, de azt valami külső mostohaságnak tulajdonítja.

Azt gondolom, ezen a téren is az a célravezető, ha a vak ember elfogadja magát ebben a helyzetben és megnyílik a látók felé; mert tőlük tud szükség esetén segítséget kérni és elfogadni.

Krüzselyi Erzsébet szavai arról tanúskodnak, hogy ő eljutott ideig. Fentebb idézett versének utolsó sora: „Melletünk is álljatok meg, épek!-” két embertípust juttatott ezsembe. Az egyik az, aki mellett még talán soha nem álltak meg. A másik az, aki mellett már többször is szerettek volna megállni, de ő elutasította ezeket a személyeket, mert nem tudta kimondani: szükségem van rátok.

Talán sok vak ember irigységének, vádaskodásának az a forrása, hogy soha nem békélt meg a látó világgal. Elvárja, hogy a látók elfogadják őt másnak, ő viszont nem tudja a látók „másságát” elfogadni. Ez az álláspont azonban csak egy megkeseredett, gyűlölködő gondolkodásmódhoz vezethet.

III.4. Vakon a „világban”

Végül szeretnék néhány olyan verset idézni, amelyek összefoglalóan szólnak arról, hogy mint a „nagy világ”, az emberiség egy kicsiny öszszetevője hogyan értékeli és éli meg saját „kis világát” egy vak ember.

Az első versből érezhetően az elvesztés, a végzetserű kiszolgáltatottság, a látók világából való kirekesztettség fájdalma csendül ki.

Rácz Lilla

Az én világom

*A világ, mit magamban hordok
furcsa, csendes és bús világ;
különös álmok nyílnak benne
és fekete színű sok virág.*

*Nincsenek benne vidám zöldek,
nem dalol itt a piros, a kék,
tükörképemet sem ringatja
sima taván a néma ég.*

*Ritkán nevet az én világom,
s ha kérdezem, ritkán felel.
Magamba zár, magamba zárom,
foglya vagyok, ha átölel.*

*S ha hallgatok, ha nem beszélek,
ott járok, mélységét kutatom:
mennyi titkot rejt az én világom,
nem tudja más – még én sem tudom.*

Rácz J. Zoltán

Négy lépés világtalanul

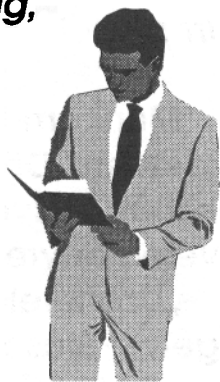
*Négy lépés előre, négy lépés hátra,
számomra ennyi a végtelen.
Négy lépés előre, négy lépés hátra;
és így múlik el az életem.*

*Mint fogságba vetett vad pusztai állat
a szabadságról álmodom.*

Lelkem naponta újra lázad
és közben a percet átkozom.
A percet, mikor megszülettem,
jeges szélcsorda szűkölt a Dunán.
Holló károgott feketén felettem
és kötőjébe rejtett jó anyám.
Négy lépés előre, négy lépés hátra,
számomra ennyi a végtelen.
Négy lépés előre, négy lépés hátra:
sírhelynek elég, de élni nem!

Bényei József Arctalan álmom

Megvakult tegnap a világ,
többé nem látja arcom.
Szememhez érek:
vér,
meleg.
Mától az éjszaka örök,
a létezés arctalan álmom.
És sír a föld:
arcom siratja.

Az örökös éjszakából mégis fel-fel-
villan egy-egy reménycsóva: lehet
vakon is boldogan élni. Erről beszél a
következő két életkép.

Gyengéné Fogarassy Margit Sorsom

Körém a csend
ólomfalat von:
Ne értsem a táj
hangjait!
Nem mond mesét
a vidám patakvíz,
nem zsong madár-

dalos csalit.
Villám dübörög?
Megráz a hang, de
fülemben az csak
mély moraj.
Szeretteim beszélnek? A szó alig
több már, mint szélsóhaj.

Szememre tompa éj szövődött,
elnyel sugárt el színeket.
Vadrózsa ág vagy zuzmarás gally?
Egyforma lett, korom-lepett.
A hajnalom nem bíborhullám,
hűs permet a fülön csupán.
S a nyári dél arany-ózonja
csak izzó hőöntő vulkán.

Miért? Nem kérdem. Halk remegve
kimondom én: „Igen Atyám,
Te így akartad, így van hát jól,
másként súlyát hogy bírhatnám?
Én szent kezedből elfogadva,
nem átok, nem, nem, egyik sem!
Az ólom-zárka szálló szárny lesz;
Atyám: feléd emel, viszen!

A csend-fal igéd el nem zárja,
behozzák azt kis pontbetűk!
Ám: Ne félj, csak higgy, az Úr veled
van!-
Ó, mily erő rejlik bennük!
Elektromos kis készüléken
az orgonát is hallhatom,
s a szent hajlékban hálaének
ujjongva kelhet ajkamon.

Hisz engeded Atyám, hogy értsem
a kegyelem dicső voltát
s a célt, amely felé Fiad visz
a csenden át, homályon át!
Az üdv honában vársz reám, s ott
megláttatod szent arcodat!

6

Hát nincs okom áldásnak tudnom siket-vak embersorsomat?"

Csokonai Vitéz Gizella A Világosság Urához

Világosság Ura! Ha feltör hozzád a bú honából egy-egy zord panasz, ne büntess érte, óh, ne vedd zokon, hisz oly nagy, súlyos az a fájdalom, amelyre nincs, óh, soha nincs vigasz.

Nem láthatni Te ragyogó Napodat, mely felé minden lény repesve tör, Andalító Hold méla sugarát, a kelő Napnak bíbor-hajnalát nem láthatni, Uram, kínozz, gyötör!

Az erdő vadja meg a kis bogár is Napod fényére jogosultan les... És az ember, kiben részed lobog, e jogtól miért, hogy megfosztatott? Kegyedre miért csak ő nem érdemes?

Tavasszal, mikor úgy virul a játék s mező, berek, hegy-völgy oly csodaszép... és akkor is, midőn eljő az ősz, s a hervadás bús színpompája győz: Szomjú lelkek sóhaja néz feléd.

Uram, miért csak én, óh, mért csak én nem láthatom, mit kezded alkotott? Ha már nem fénylik nekem csillagod, keltsd fel hát bent: bennem a Te Napod! Hisz fény nélkül az egész lény halott. Nemes érzésben és nagy gondolatban

1993 . szeptember

lobogjon bent, mi kívül elveszett: A sok-sok láthatatlan fény sugar, melyre világok milliárdja vár, lobogjon s keltsen benső életet!

Ragyogjon fénylőn, mint csiszolt drága gyöngy, mely fogant kintől tenger rejtekén. Legyen érték a nagyvilág előtt, legelső kincs a kincs-halmaz között Te egy, örök Napod: a lelki fény!

Világosság Ura! Ha feltör hozzád a bú honából egy-egy földi szó: bocsáss meg érte: nem vádló panasz, nem zúgolódás: élet hangja az. Ima a fényhez hozzád, Örök Való!

Munkám befejező soraiként hadd idézzem Döbrentei Kornélt, aki vak költők műveivel foglalkozva erre a véleményre jutott:

„Üzenetek ezek az írások és segélykiáltások: nekünk is szólnak, akik a sors kegyelméből épek maradhatunk. A felelősségünkre apellálnak, nem zsarolva, hanem ki nem mondott kérelemmel, hogy hamisítatlanul közvetítsük, tolmácsoljuk a világot. Mindezt csak úgy tehetjük, ha megigazulunk és állhatatosan védjük megmentett tisztaságunkat, ha megpróbálunk az orrunknál tovább látni és a szemünk tartományánál messzebbre nézni és eljutni a lélektől a lélekig; ha nem megyünk el hanyagul az élet fontos dolgai mellett, ha létezésünket nem pazaroljuk el fényévnyi távolságra a valóban lényegestől.” ● ● ●

VÉGE

Hidvéginé Nyúl Krisztina

A WBU III. Közgyűlésén elfogadott határozatok

7

3. sz. határozat:

Az esélyegyenlőség megteremtése

A WBU nyomást gyakorol az ENSZ-re azon szabályok elfogadása érdekében, amelyek a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének megteremtését szolgálják. A WBU tisztségviselői olyan társadalmi szerződés megteremtéséért fáradoznak, amely meghatározza a vak ember alapvető szükségleteit.

4. sz. határozat:

A szervezetek támogatása a fejlődő országokban

A WBU jóváhagy egy hivatalos akcióprogramot, amely elismeri és elősegíti az intézményes fejlesztés programjait. Az újonnan megválasztott tisztségviselőknek ezt a legnagyobb prioritással és felelősséggel kell kezelniük.

5. sz. határozat:

A vak nők helyzete

A WBU megerősíti a II. Közgyűlés azon határozatát, hogy a vak nők minél nagyobb számban vegyenek részt a konferenciákon. A WBU felkéri a nemzeti szervezeteket, hogy dolgozzanak ki a vak nők helyzetének javítását szolgáló programokat és szorgalmazzák a vak nők vezetőképzését.

6. sz. határozat:

Művelődés

A WBU támogatja a regionális szervezeteket a fejlődő világban kulturális programok szervezésében; elősegíti az alapvető eszközökkel való el látást, valamint a Braille-anyagok előállítását.

7. sz. határozat:

Időskorú vak emberek

A WBU létrehoz egy akciócsoportot, amely elemző tanulmányt készít az időskorú vak emberek helyzetéről és meghatározza ezen réteg szükségleteit.

8. sz. határozat:

Az ENSZ Fehér Bot Napja

A WBU kéri az ENSZ-t; ismerje el és deklarálja, hogy minden évben október 15-én legyen az ENSZ Fehér Bot Napja.

9. sz. határozat:

Köszönetnyilvánítás

A WBU mélyszégyes háláját és őszinte köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik keményen dolgoztak a III. közgyűlés sikeres lebonyolításáért.

(A szerkesztőség megjegyzése: a WBU 1. és 2.sz. határozatát a Vakok Világában már korábban közzétettük). ● ● ●

Lak István

Múltunk és jelenünk – 40 év lapunk történetéből (I. rész)

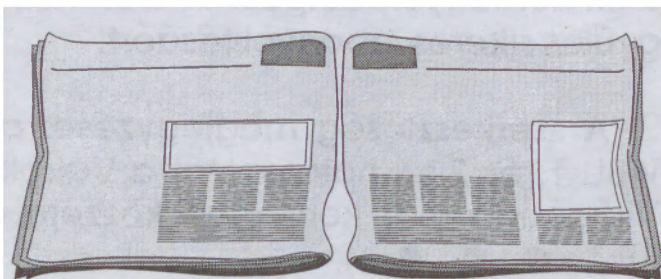
1953. januárjában jelent meg a Vakok Világa c. folyóiratunk síkírású változatának első száma. Lapunk Braille-írású első számát 1938 márciusában vehették kézbe az olvasók. Mindkét dátum rendkívül fontos eseménynek számít szövetségünk életében, hiszen lapjaink útmutató világító fáklyái sorstársainknak és a látó érdeklődőknek egyaránt. A látó változat jubileumi évben e négyévtizedes múlt-ra emlékezik szerkesztőségünk többrészes írása.

1953-tól havonta rendszeresen jelenik meg újságunk síkírású formában. Az ennek megfelelő pontírású változat pedig két füzetben készül el havonta. Mivel a Vakok Világa szövetségünk hivatalos lapja, ezért a benne megjelenő írásoknak kb. a fele az egyesületi élettel foglalkozik; a hírek, tudósítások mellett azonban rendszeresen jelennek meg ismeretterjesztő (egészségügyi, tudományos) cikkek, irodalmi művek, írások is. Folyamatosan közli a folyóirat a közérdekű rendeleteket, a látássérültekre vonatkozó jogszabályi válto-

zásokat. Szinte minden számban található közérdekű közlemény, de magánjellegű hirdetés is.

A sajtóorgánum életében is jelentős dátum a 40 év, ám különösen jelentős ez az időszak a mi kis példányszámban megjelenő lapunk életében. Folyóiratunk első számai mintegy két évtizeden át csak kis példányszámban (1958-ban 188 példány; ma kb. 1500 ez a szám) kerülhettek ki a nyomdából, kezdetleges technikával, stencilezéssel sokszorosítva. Jelentősége akkor és most is azonos: híd és kapocs a látó emberekhez. Az irántunk érdeklődő látók képet kaphatnak életünkről, munkálkodásainkról.

E lapok őrzik múltunkat, őrzik mindazon elődeink munkásságát, akik ugyancsak sokat fáradoztak egyesületünk, sorstársaink érdekében. Újságunk cikkeinek szerzői mindig is igyekeztek tehetségüktől függően minél színesebben, színvonalasabban írni. E négy évtized termésének, írásainak csupán csak kis töredékét nyújthatja át ezen emlékeztető cikk szerzője a kedves olvasónak. A bőség zavarával küzdve nem mentesülhettem a szubjektivitástól, amiért is szíves elnézésüket kérem. Bizonyára sok-sok emléket, élményt idéz fel ez az írás az idősebbek körében, de a fiatalok is találhatnak értékes,

tanulságos részleteket az idézett cikkekben. Az eltelt négy évtizedben (az utóbbi négy évet leszámítva) a szövetség vezetői is a pártállam függőségének kötelékében tevékenykedtek. Többségük igyekezett a lehetőségeken belül megfelelni a reá bízott feladatoknak, de a tagság elvárásainak is. Hogy közülük kinek milyen volt a világnézete, politikai hovatartozása, annak vizsgálatára e cikk szerzője nem vállalkozhat, és ez nem is a feladata. Figyelmét arra irányította, hogy az egykori vezetők, akik közül többen rendszeresen írtak lapunkban, mit tettek a sorstársak, az egyesület érdekében. Ez a múltat idéző, mához szóló írás igyekszik felvillantani részleteket, gondolatokat az egyes cikkekből

1953 januárjától Vas Tibor sorstárs a Vakok Világa felelős szerkesztője. Ettől kezdve dr. Körner György lapunk szerkesztője, e tisztségét két évtizeden keresztül töltötte be. Újságunk mai rovatai közül már kezdetkor is megvolt a Zenei rovat, melyet hosszú időn át Berindán László zenetanár tagtársunk vezetett. A Sportrovatot 1953 januárjától Dénes József szerkeszti. Egy ideig ifjúsági és jogi rovata is volt lapunknak.

Az 1953-as év legfontosabb eseménye volt, hogy szövetségünk január 4-vel visszakapta autonómiáját. Lapunk első számában az önállóság visszaadásának ténye fontos helyet kapott. Az akkori állami szervek döntésének értelmében szövetségünknek ki kellett dolgoznia új alapszabályát más meg kel-

lett választania új vezetőségét. Ílymódon megújulva végezhetette a szövetség a reá bízott munkákat. Az egyesület mint tömegszervezet azóta is ellát állami feladatokat. Egyesületünk neve az 1918. évi megalakulásától kezdve 1954-ig a Vakok Szövetsége nevet viselte. Ezt követően 1966-ig Vakok és Csökkentlátók Szövetsége néven szerepelt. Miután a szövetségnek megalakultak a megyei szervezetei, így a következő tíz évben, 1976-ig, Vakok és Csökkentlátók Országos Szövetsége lett a neve. Ettől kezdve 1990-ig Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége, e dátumtól pedig Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége néven ismert az egyesület.

Az újság első számának egyik cikke azzal foglalkozott, hogy hogyan viselkedjenek a vakok új munkahelyükön. Ez a téma mai nehéz világunkban is aktuális, megszívlelendő.

Az újság 1953 júliusi száma közölte az ugyanezen év június 14-én megtartott Vakok Világa ankétot. Néhány részlet az eseményről:

A budapesti székház előadóterme teljesen megtelt az érdeklődő olvasókkal. Lukács Géza főtítkár nyitotta meg az ankétot. Dr. Körner György, a lap szerkesztője kérte a jelenlévőket, hogy tegyenek minél több konkrét javaslatot a folyóirat színvonalának emelése érdekében. Berindán László elmondta, hogy rendszeresen fog fogadóórákat tartani az érdeklődő

10

olvasók részére a Zenei rovat problémáinak megbeszélése céljából. Azt is javasolta, hogy a lapnak

a zenén kívül más művészeti ágakkal is kell foglalkoznia. Néhány olvasó kérte, hogy a szerkesztő is tartson fogadóórákat. Sürgették továbbá, hogy az újság közölje a vakokra vonatkozó rendeleteket. Többen is hallatták szavukat annak érdekében, hogy legyen a lapnak Női rovata. Elhangzott még javaslatként, hogy egyes írásokat el kell küldeni a nagy újságok részére, hogy azokat, ha lehet, közöljék, és minél több cikk jelenjen meg a látók újságaiban a vakokról.

Azt is közölte a lap, hogy a Vakok Világa címpályázatára 140 olvasó küldte be javaslatát a bíráló bizottsághoz. Ezekből 13 pályázatot tartottak megfelelőnek, de egyet sem jobbnak a mai címnél. Több pályázó a Vakok Világa cím megtartását kérte. A bíráló bizottság végül is a régi cím megtartása mellett döntött, így pályadíjat nem adtak ki. Sajnos azt nem közölte az akkori lap, hogy milyen címjavaslatok érkeztek be.

Már az első évben is jelentek meg útibeszámolók kirándulásokról, utazásokról. Az akkori olvasók is értesülhettek a külföldi vakok helyzetéről, így a kínaiakéról, a spanyolokéról, a dánokéról, lengyelekéről és az akkori Szovjetunióban élőkéről.

Az októberi számban már közlekedési rovat is volt. Ebben Stomfai Károly a közlekedési változások-

ról, új autóbuszjáratok létesítéséről írt.

A lap részletes tudósításokban számolt be az akkori társadalmi ünnepeken megtartott rendezvényekről.

1953-ban sorra alakultak meg a szövetség területi szervezetei, elsőként Miskolcon, Szegeden és Debrecenben. Ezen szervezetek rendezvényeiről, fontosabb eseményeiről több alkalommal jelent meg részletes beszámoló.

A lap 1954. augusztusi számában dr. Bánó Miklós arról írt, hogy 50 évvel azelőtt, 1904. júniusában jelent meg az Esperanta Ligilo, a Reménykedők köteléke című pontírású folyóirat. A lap nagyon hamar megtalálta az eleven kapcsolatot a legkisebb nemzetek sorában élő vakokhoz.

Az októberi számban Zenei Értesítő címmel egy rövid cikkben közölte a lap, hogy a szövetség Zenei Szakosztálya ugyancsak Zenei Értesítő címmel havonta megjelenő pontírású folyóiratot indított. E lap első számait Greizinger István zenetanár, Somorjai Ferenc karnagy és Szabó Péter szórakoztató zenész szerkesztette. A lap első számához Ungár Imre zongoraművész sorstársunk írt bevezetőt.

A vakok Világa decemberi száma beszámolt arról, hogy a szövetség Kultúrbizottsága szeptemberi alakuló ülésén elhatározta: az ősz folyamán irodalmi műsorokat szervez. Az első sikeres kísérlet október 31-én volt a szövetség Május 1. uti épületének előadótermében, szép számú hallgatóság előtt. Dr.

Bódi István, Magai Mária és Paksi Magda kiváló szavalattal, míg Kuzman Gusztáv és Lantos Mihály prózai művek remek felolvasásával járult hozzá a rendezvény sikeréhez. Gavrán Rozália és Grünwald Hermin szép énekszámait Sebő Imréné és Boda Eszter kísérte zongorán. Közreműködött még Somorjai Ferenc is.

Az 1955 év februári száma közölte Szepesi György, a népszerű sportriporter levelét, melyet a Vakok Világa olvasói részére írt. Ime néhány részlet a közvetlen, meleghangú levélből:

„Engedjék meg, hogy bemutakozzam. 33 éves vagyok... 182 cm magas és eléggé sovány. Azt hiszem azonban, hogy sokkal inkább érdekli önöket is az a sok-sok izgalmas élmény, amelynek a rádió mikrofonja mellett tanúja voltam. Büszkén mondhatom, hogy sportolóink szerte a világban mindenütt nagy dicsőséget szereztek a magyar népnek. Labdarúgóink szinte példa nélkül álló sikersorozatot értek el... A világhírt, a közkedveltséget talán könnyebb megszerezni, mint megtartani...” Ezután hosszasan írt az 1956 évi olimpiai előkészületekről, a nagy világversenyre való felkészülésről, majd így folytatja: *„Ígérem, hogy a rádióközvetítések során ezentúl sokat gondolkok majd önökre is. Arra töreksem, hogy a közvetítéseket még érthetőbbé, jobban követhetővé tegyem. Hiszen most, hogy e sorok írására felkértek, megtudtam, hogy önök is igazi barátai a sport-*

nak.” Jó kívánságokkal fejezte be levelét. Igen, ő a levélben tett ígéretét be is tarotta, hiszen a kiváló közvetítések mellett igyekezett a hallgatósággal nemcsak a játékosokat, a pályát, de a sportesemény helyszínét is láttatni. Ez a mi számunkra rendkívül fontosdolog. Szepesi György az 1980-as években egyébként egy igazán remek, hangulatos beszélgetés keretében találkozott velünk budapesti székházunkban.

Az áprilisi számban Ungár Imre számolt be a Varsóban megtartott V. Nemzetközi Chopin Versenyről. Egyébként Ungár Imre 1932-ben Varsóban a II. Nemzetközi Chopin Versenyen második díjat nyert. Lapunknak küldött beszámolójából megtudhatta az érdeklődő olvasó, hogy ez a verseny hatalmas arányait, magas művészeti színvonalát tekintve világviszonylatban is az akkori idők legkiemelkedőbb zenei eseménye volt.

A szeptemberi számban Rohoska Erzsébet tagtársunk nőtársai figyelmébe ajánlotta írását, mely nemcsak kortársaihoz, de a mai lányokhoz, asszonyokhoz is szól. Néhány részlet soraiból: *„Általános vélemény szerint a nők jellemzően kíváncsiak. Tagadhatatlan, hogy van is ebben némi igazság. Ám nem vitás az a sajnálatos tény, hogy nőtársaim, sorstársnőim közül különösen sokan rideg közönytől meredten, únottan élik napjaikat...”*

A következő részben igen fontos-

12

nak tartja, hogy sorstársnői érdeklődők, a háztartáshoz értők, a körülöttük zajló életre érzékenyek legyenek. E gondolatsort a következőképpen fejezte be: „Nemcsak a szükségszerűség követeli meg ezt tőlünk, hanem női önérzetünk is.”

Beszámolt a lap az 1956. január 12-i földrengésről is, melyet főként Budapestről délre érzékeltek; itt több helyen is jelentős károkat okozott.

A márciusi szám Heinrich Heine költeményeiből adott válogatást a nagy német költő halálának 100-ik évfordulóján. E válogatásból idézzük Memento c. költeményét Babits Mihály fordításában:

*A hajad olyan fekete,
a ruhád oly fehér,*

*az ifjúság ígérete
az étellel felér.*

*Ó, csal az ember élete!
Ki tudja, mi nem ér!
Ruhád is lesz még fekete,
hajad is lesz fehér...*

A lap tavaszi számaiban több irodalmi műsorról szóló írás is található. Beszámol az újság az első szavalóversenyéről is; ezeket a versenyeket 1953 óta minden évben rendszeresen megtartják. Közölt a lap irodalmi pályázatra szóló felhívást is.

Az augusztusi számban megemlékezés jelent meg a nándorfehérvári diadal 500-ik évfordulójáról és az ezután néhány héttel elhunyt nagy hadvezérről, politikusról és államférfiről, Hunyadi Jánosról.

1956 utolsó negyedévében a lap nem jelent meg az akkori forradalmi események és harcok miatt.

Felhívások, közlemények

A Rösler-Morgányi Alapítvány pályázati felhívást tesz közzé vak személyek támogatására.

*

Pályázni lehet:

- Brai-Lab számítógép, Braille-nyomtató, IBM számítógép és perifériák, olvasó és beszélő rendszerek vásárlásának támogatására,
- vakokat szolgáló segédeszközök vállalkozás keretében történő gyártásának támogatására,

- vakvezető kutya térítésmentes juttatására.

*

A pályázat tartalmazza a pályázó nevét, lakcímét, tanuló esetén az oktatási intézmény megnevezését.

A pályázatokat a Rösler-Morgányi Alapítvány kuratóriumának címére (1147. Budapest, Hermina u. 47.) kell eljuttatni 1993. szeptember 30-ig.

A pályázat nyertesait a bíráló bizottság levélben értesíti.

Békés megyei tudósítás

Fazekas Géza: Zempléni vártúra

Az MGVYOSZ Békés megyei szervezete Gyulán működő klubja még a tavasszal elhatározta, hogy meglátogatja a zempléni várakat és nevezetességeket. A hosszan érlelődő gondolatot a megyei szervezet felkarolta és anyagilag is támogatta, így a békéscsabai, tótkomlói és békési sorstársakkal összefogva július 2-án reggel elindulhattunk.

A hosszú és fáradságos út után végre megpillantottuk a tokaji Kopasz hegyet. Rövid pihenőt követően indultunk a hegység belső tájaira.

Erdőbényén keresztül értük el az Aranyos patak völgyét. Valóságos felüdülés volt az erdei úton utazni és csodálni a hegyek-völgyek látványát.

Alig értünk ki a hegyek közül, máris előttünk magasodott Boldogkő várának hatalmas tömbje. A bátrabbak rögtön meg is hódították, a többiek az úton sétáltak fel.

A következő célállomás Regéc vára volt, de az idő előrehaladta miatt csak Mogyoróskáig mentünk. Innen néztük meg a magunkkal hozott látcsövekkel a romjaiban is szép várat.

A Háromhuták völgyén át mentünk Sátoraljaújhelyen lévő szállásunkra.

Második nap: irány a Füzéri vár. Az 552 méter magasan lévő várat a kísérők segítségével másztuk meg. Akik nem vállalkozhattak a túrára, azok a vár előtti tisztásra sétáltak fel a kellemes időben és gyönyörködtek a környezetben.

Innen Hollóházára mentünk, ahol meglátogattuk a porcelángyár múzeumát. A látványtól kedvet kapva felpakoltuk ma-

gunkat kisebb-nagyobb porcelán tárgyakkal. Kértük a busz vezetőjét, úgy vezessen, hogy épségben hazakerülhessenek a frissen beszerzett kincsek.

Rövid út után már a Kemence patak völgyében jártunk. Itt megtekintettük a kőkapui üdülőtelepet és egy kis gyalogtúrát tettünk a patak mentén. A bővízű patakából az egész társaság egy jóízűt ivott, hogy felfrissüljön.

Széphalomra érve Kazinczy Ferenc mauzóleumát látogattuk meg.

Délután a hercegkúti pincéknél egy kis hegyaljai borkostolás volt a program.

Este vacsora után vidám beszélgetéssel és nótázással zártuk a napot.

Hazafelé menet sétáltunk Sárospatakon és megnéztük a várat. Tokajba érve megismerkedtünk a várossal, majd jól esett a hideg fagyalt.

Nagy melegben indultunk haza és még megálltunk Nyíregyházán és Debrecenben. Ekkor vetette fel Lévai József megyei titkárunk egy újabb, debreceni kirándulás ötletét. ● ● ●

13

A Sárospataki vár

„A minisztériumban senkit nem érdekel a vakok rehabilitációjának kérdése”

A szakma legalább magyarázatot vár

(Megjelent a Magyar Hírlap f. év július 27-i számában)

Nemlátónak vagy csökkentlátónak 33 000 ember vallja magát ma Magyarországon. Ráadásul az utóbbi években (a koraszülések számának emelkedésével) egyre több a látáskárosodással születettek között az értelmi fogyatékos, illetve a halmozottan fogyatékos gyerek. Rehabilitációjuk, társadalmi beilleszkedésük kulcskérdés. Legalábbis annak kellene lennie. Miféle sors várhat rájuk abban a társadalomban, melyben a látássérültek rehabilitációját megoldandó, harmadik éve folynak a tárgyalások, minden eredmény nélkül.

A „történet” 1991. áprilisában kezdődött. Ekkor (közérdekű bejelentések alapján) Kakuszi István, a Népjóléti Minisztérium helyettes államtitkára szakmai bizottságot kért fel a Vakok Állami Intézete (VÁI) működésének felülvizsgálatára. A szakértői vélemény végkövetkeztetése: „A VÁI-t nem kívánatos a jelenlegi rendszerben tovább működtetni, mivel az intézményre sokféle szakmai kompetenciát igénylő feladat hárul, így

egységes szemlélettel való vezetése lehetetlen.”

Ez a kívülálló számára is könnyen belátható, hiszen a VÁI-hoz tartozik jelenleg egy kihelyezett gimnáziumi részleg, kollégium fiataloknak, napközi otthon öregeknek., családsegítő központ, szakosított szociális otthon valamint a Vakok Elemi Rehabilitációs Csoportja.

A fenti vélemény alapján – Kakuszi István javaslatára – döntött úgy Surján László népjóléti miniszter, hogy az intézet szervezeti és működési átalakítására miniszteri biztost nevez ki. A feladatot vállaló dr. Csocsán Lászlóné, a Bárczy Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola tiflopedagógiai tanszékének docense hat hónapig tanulmányozta az intézet működését. Annak működés-zavarainak okát mindenekelőtt az ellentmondásos, joghézagokkal teli, pontatlan szabályozásban látta, valamint az alapfeladatok túl általános megfogalmazásában. Megállapította, hogy az intézetet annak felügyeleti szerve olyan feladattal is (működjön, mint módszertani központ) megbízta, melynek tárgyi és személyi feltételei nem biztosítottak. Hangsúlyozta, hogy az intézeten belül egyre nagyobb feszültséget okoz a középsúlyos értelmi fogyatékosok elhelyezésének megoldatlan problémája; hi-

szen ők megfelelő segítséggel aktív keresők lehetnének, semmiképpen nem indokolt, hogy személyzet hiányában a súlyos elmebetegek körébe utalják ezeket az embereket. Javasolta egy állandó tárcaközi bizottság felállítását is.

Az intézet lakógyűléseinek egyébként mai napig visszatérő kérdése a dolgozó, önmagukat teljes mértékben ellátó vakok részéről: távollétükben miért nyúl bele szekrényükbe a személyzet és pakolja át, ha rendetlennek találja? Helyes-e ez a mindenkit egységesen „gondozottként” számon tartó szemlélet?

– Az egész szakma véleménye egybecsengett a vizsgálat nyomán, közösen dolgoztuk ki a rehabilitációs központ tervét is – magyarázza a hajdani miniszteri biztos.

– Tavaly év elején dr. Csocsánnéval eljuttattuk a minisztériumhoz elgondolásainkat, hogyan kellene megszervezni egy hatékonyan működő rehabilitációs központot, egy helyre koncentrálni mindazt, ami a fennálló rendszerben több intézmény hatáskörébe tartozik – ismerteti a koncepció további sorsát a VGYOSZ főtitkára, Erhartné dr. Molnár Katalin. Érdemi választ erre azóta sem kaptunk. Amikor végre egyeztettünk egy időpontot a helyettes államtitkárral, a tárgyalás napján lemondta a találkozót. Azóta várunk. A minisztériumban igazán senkit nem érdekel a vakok rehabilitációjának ügye, sajnos ezt kell mondanom – összegezi az 1991 óta történeteket a főtitkár asszony.

Hasonlóan vélekedik az országos tekintélynek számító Fehér Anna gyógypedagógus, aki a Vakok Batthyány László Gyermekotthonának igazgatója.

– Fájlalom, hogy megghiúsult a rehabilitációs központra vonatkozó hajdai elképzelésünk – mondja. Dr. Csocsán Lászlónéval úgy tartottuk és tartjuk ma is helyesnek, hogy legyen egy intézmény külön a dolgozó vakok számára, egy vakok otthona és egy rehabilitációs központ. Ezek gazdaságilag összetartozhatnának ugyan, de a lényeg a szeparálódott szakmai vezetés megvalósulása lenne. S mivel ez nem pénzkérdés elsősorban (a szakma pedig mindenben egyetértett), felfoghatatlan, miért nem valósulhatott meg az apró részletekig megtervezett rehabilitációs központ.

Mit mond minderre a minisztérium?

– Valóban nagyon sok olyan teendő van, amelyet meg kell oldani. Kétségtelenül született határozat profiltisztításról a vizsgálat után, s az idősek gondozását is el kellene idővel különíteni. Bár 1991 óta folynak a problémák megoldásáról a tárgyalások, konkrét megállapodásokról nem tudok – „nyugtat” meg a Népjóléti Minisztérium Szociálpolitikai Osztályának vezetője, Szegedi Tiborné.

A szakma pedig több mint egy éve vár. Válaszra vagy legalább magyarázatra. ● ● ●

Szomszédolás Ausztriában

Szövetségünk budapesti turista szakosztálya 1993. június 24-27 között négynapos kirándulást szervezett Ausztriába. Erre az alkalomra a Népjóléti Minisztérium kedvezményes térítés mellett bocsátotta rendelkezésünkre autóbuszát, melyet Jakubecz Tibor vezetett. Az utazás előkészítését, a programok megszervezését szakosztályunk két tagja, a Péczka házaspár végezte. E munkában több társunk is segítségére volt Péczka Jánosnak és Péczkáné Kovács Máriának, aki az idegenvezető szerepét ezúttal is nagy körültekintő munkával, kiválóan töltötte be.

Kissé borongós, de kirándulásra kellemes időben utaztunk el. Hegyeshalmon át érkezünk Bécsbe. Ott szabad programot követően, délután a főváros egyik déli kerületébe, Döblingbe utaztunk. Felkerestük azt az idegszatóriumot, amelyben gróf Széchenyi István életének utolsó szakaszát töltötte. A szatórium épülete előtt emléktábla áll, amelyen magyar és német nyelvű szöveg olvasható: „Itt élt gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar, 1848. szeptember 7-től 1860. április 8-ig. Eszméid élnek”. Félórát töltöttünk e helyen. Gróf Széchenyi Istvánról dr. Szép Zoltán tanár tagtársunk, tartott rövid, de nem szokványos életrajzi jellegű beszédet. Többek között a következőket mondta:

„Gróf Széchenyi István 1791. szeptember 21-én született Bécsben. Főúri neveltetésben részesült, magyarul csak kb. hétéves korában kezdett tanulni... Nehéz természetű ember volt. A bécsi kongresszus után egyre inkább hazája, Magyarország iránt kezdett

érdeklődni. Később nagyon sokat dolgozott a magyar intézmények, köztük a Magyar Tudományos Akadémia létrehozásáért. Nagyon sokat írt: egyik főműve a *Hitel* című alkotása... Széchenyi nagyon sokat tudott tenni gyakorlati intézkedéseivel a haza tényleges felvirágoztatásáért. Kossuth Lajos a maga sajátos intézkedéseivel ugyancsak sokat akart tenni; hogy melyik használt többet a hazának, erre elfogadható feleletet adni másfél évszázad elmúltával se nagyon lehet. Kossuthnak kudarcba fulladt a szabadságharca, Széchenyinek pedig ezen kudarc miatt nem sikerültek gazdasági, iparfejlesztési, országépítési elképzelései. 1848-ban úgy tudott a politikai életből elmenekülni, hogy beteget jelentett és Döblingbe ment a gyógyszatóriumba. Ez nem elmebetegintézet volt. Széchenyi nem tébolyodott meg: aki naplóját olvassa, feljegyzéseit tanulmányozza, aki emlékirataiba belelapoz, az meggyőződhet ennek a hiedelemnek az ellenkezőjéről. Széchenyinek ez politikai menekülés volt annak reményében, hogy talán egyszer fordul a helyzet. Nagyon sok mindeneért önmagát hibáztatta.

Széchenyi élete és munkássága rengeteg olyan tény és alkotást tartalmaz, mely még évezredünk elmúltával is aktuális lesz.”

A beszéd után dr. Szép Zoltán felesége, Bacsó Erzsébet előadóművésznő (hangoskönyvtárunk részére is már több könyvet olvasott szalagra) többek között egy olyan részletet is felolvasott Csorba László Széchenyi emlékkiadványából, amelyben Széchenyi öngyilkosságának történetét írja le a szerző. Végezetül csoportunk nemzetiszí-

nű szalagos koszorút helyezett el az emléktáblán, a következő felirattal: Megemlékezésül a MVGYOSZ turista szakosztálya. Koszorúzás közben néma tisztelgéssel adóztunk gróf Széchenyi István emlékének.

A délután további részét sétával töltöttük el a hangulatos Grinzing városrészben.

Az esti órákban értünk vissza Sopronba, mint ahogyan a következő estéken is. A Taverna Panzió kényelmes, tiszta szobáiban volt éjszakai szálláshelyünk. E panzió éttermében vacsoráztunk és reggeliztünk a következő napokon is. Ízes, finom ételek, figyelmes, udvarias kiszolgálás, esténként pedig hangulatos zene várt bennünket minden alkalommal.

A második napon reggeli után a Fertő-tó nyugati oldalán utaztunk észak felé. Elhagyva a tavat, Sásony, Nyulas, majd Köpcsény községeken keresztül vezetett utunk. Ez utóbbi helység Burgenland legészakibb részén van. Itt született Joachim József, a múlt század legendás hegedűművésze. Köpcsényben alapította Batthyány-Strattmann László (1870-1931) szemorvos magánkórházát. Innen közel van Dévény község is, a távolból pedig láthatók Pozsony tornyai.

Nemsokára Hainburgba érkeztünk. A mai 8000 lakosú város egykor a híres római Carnuntum egyik elővárosa volt. Hainburg neve szerepel a németek hősi eposzában, a Niebelung-énekekben is. A Dunától északra már a Morva mezején jártunk, melyet a Duna és a Morva folyó fog közre. Ez a történelem folyamán sok véres csata színhelye volt, többek között az ismert Morva-mezei csata is itt zajlott le, ahol II. Ottokár cseh király életét veszítette. Ebben a csatában Habsburg Rudolfot IV. László királyunk segítette a csehek ellen.

E csatának győztes napja lett a Habsburg birodalom kialakulásának kezdete.

Majd a Morvához közelebbi Schlosshof kastélyba mentünk. Ezt Savoyai Jenő vásárolta meg 1725-ben, majd átépíttette. Később a császárok birtokába került. Itt alakult ki Európa egyik legpompásabb barokk kastélya és parkja. 1945 után renoválták. Jelenleg időszakos kiállítások színhelye. Ottilétünkkor Erzsébet királyné kiállítása volt látható az épületben. A tárlat több teremben mutatja be a királynét, családjának tagjait és a velük kapcsolatban volt történelmi személyeket. Bútorok, ruhák, korabeli tárgyak, festmények és fotók tették látványossá a kiállítást, melyekkel Erzsébet életútját kísérheti végig a szemlélő.

Wittelsbach Erzsébet 1837. december 24-én született Münchenben. Boldog, gondtalan gyermekkorra volt. 1854-ben házasságot kötött I. Ferenc József osztrák császárral. Négy gyermekük született, közülük három érte meg a felnőtt kort: Gizella, Rudolf és Mária-Valéria. Az utóbbit édesanyja magyar szellemben nevelte. Erzsébet királyné sokat tartózkodott hazánkban, elsősorban a gödöllői kastélyban. A múlt század hatvanas éveiben kezdett magyarul tanulni, többek között Falk Miksa, az ismert magyar újságíró is oktatta. Erzsébet társalkodónőként Ferenczy Idát alkalmazta, aki 34 éven át volt hűséges társa, segítője. Mária-Valéria esküvője után Erzsébet nagyon magányos lett, Rudolf trónörökös halála után pedig búskomorságba esett. 1898. szeptember 10-én a Genfi-tó partján séta közben egy olasz anarchista tőre kioltotta életét. Erzsébet királyné nagyon szerete a magyarokat és örömmel

könyvelte el a magyarok viszonzszeretét. Halála után számtalan szobrot, emlékművet állítottak tiszteletére; utcák, terek, intézmények vették fel nevét.

Innen Eckartsauba utaztunk, ahol az egykori vadászkastélyt látogattuk meg. Ebben a kastélyban kezdődött a Habsburg-dinasztia uralma 1278-ban; ugyait is ért véget 1918. őszén, amikor is IV. Károly lemondott a trónról. Jelenleg a múltat bemutató állandó vadászati kiállítás színhelye.

Majd a szép napos időben Rohrauba, Haydn szülőfalujába mentünk. Szülőházában emlékmúzeum mutatja be a nagy zeneköltő életét és munkásságát.

Szalmatetős parasztház, amelyben Haydn meglátta a napvilágot, 1732. március 31-én, egy bognármester fiaként. A kiváló tehetségű kisfiú már 6 éves korában elkerült a szülői házból, hogy zenét tanuljon. Csaknem 30 éven keresztül állt az Esterházyak szolgálatában, mint udvari karmester. 1790-től tíz éven át Angliában tartózkodott, majd ezután haláláig Bécsben. 1809. május 30-án halt meg.

A múzeumban Haydn-relikviák: bútorok, írások, kották láthatók. A ház belsejében is őrzi régi egyszerű, mesteremberek, földművelők lakóhelyére jellemző vonásait: fagerendás mennyezet, nyitott konyha. Egyik szobájában Haydn képe alatt a következő felirat olvasható: Életét a zenének szentelte, mely örök alkotásra készítette.

Josef Haydn-nak Michael nevű öccse ugyancsak zeneművész volt, a nagyváradi püspökség karnagyaként is működött.

A múzeumlátogatás után félórás sétát tettünk a szépen rendbentartott községben, ahol a zeneszerő emlékét utca, iskola,

szobor és emléktábla őrzi.

A harmadik napon borús, esős időben indultunk el a Bécsi-erdő felé. Ez az alacsonyabb hegyvidéki erdős táj délről övezi a fővárost. Keleti szélén van a híres gyógyfürdő, Baden. Nyugatról és északról hegyek védik, ezért igen kedvező a klímája. A Schwechat folyócska szeli keresztül. Baden a múlt századtól kezdve a császárok kedvelt nyaralóhelye volt. Itt élt 1821-ben Beethoven, itt alkotta a IX. szimfóniát. Ugyancsak itt élt hosszabb ideig Kálmán Imre is, a világhírű magyar operettszerző.

Délután Mayerlingbe mentünk. E helyen Rudolf trónörökös egy vadászkastélyt építtetett magának. Rudolf 1858-ban született; édesanyjához hasonlóan ő is szerette a magyarokat. 1889. január 30-án e kastélyban történt az a dráma, amely Vetsera Mária báróné és Rudolf halálához vezetett. A trónörökös öngyilkosságának feltételezhető okai közé sorolhatjuk apjával való ellentéteit, a magyarországi politika ügyét, feleségével, Stefánia hercegnővel fennálló problémáit. A kettős tragédia után Ferenc József a kastélyt részben leromboltatta, részben átépíttette, majd átadta a karmelita apácák részére. Ebben a rendházban ma Rudolf emlékiállítás van. Stefánia hercegnő egy magyar grófhhoz ment feleségül. 1945-ben hunyt el, Pannonhalmán helyezték örök nyugalomra.

A Mayerlingi látogatást követően Heiligenkreuz-ba mentünk. Itt található Ausztria legrégebbi cisztercita kolostora és temploma. Az apátságot Bambergi Lipót alapította 1133-ban. A kolostorban és a templomban egy ott tanuló fiatal szerzetes kalauzolt bennünket. A románkori hosszahajós templomot a barokk korban bővítették. Festett üvegablakai, oltárképei művésziek, szemet gyönyörködtetőek. A temp-

lom orgonáján gyakran játszott Franz Schubert is. A kolostor múzeuma és könyvtára sok értékes alkotást őriz.

Este az étteremben játékprogram következett; szellemi totó eredményhirdetésének és tombolahúzás izgalmainak örvendtünk. A tombola értékes nyerepménytárgyait (Singer varrógép, kazetták, pólók stb) a következő cégek adományozták szakosztályunknak: Kadencia kiadó, Rector Kereskedő és Szolgáltató RT., Johnson and Johnson RT., Samsung RT. és a Singer Budapesti Kereskedelmi Képviselet.

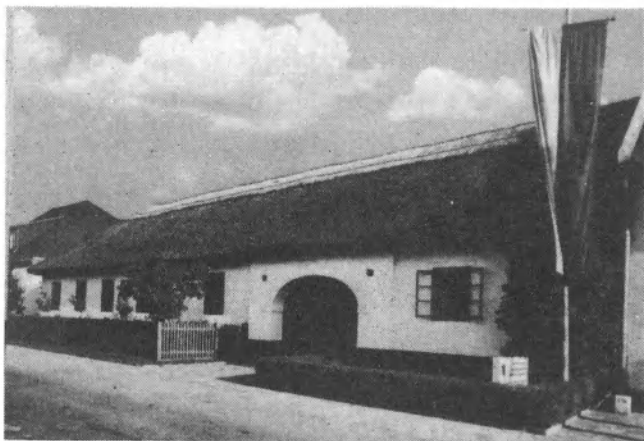
A negyedik nap délelőttjét Burgenlandban, a Soprontól délre fekvő Doborjában (Raiding) töltöttük. Először a falu templomába, majd Liszt Ferenc szülőházába mentünk. Sok-sok emléktárgy, kiállítási darab őrzi halhatatlan, hirhedett zenészünk emlékét.

Liszt Ferenc 1811. október 22-én született. Első zenei nevelője édesapja, Liszt Ádám, az Esterházy uradalom gazdatisztje. Liszt első szereplése Sopronban és Pozsonyban volt. Ezután Bécsben és Párizsban tanult és koncertezett. Élete utolsó évtizedeit Weimarban, Rómában és Buda-

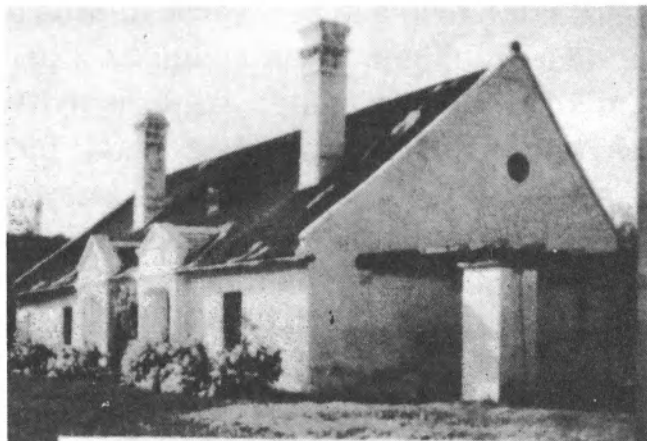
pesten töltötte. 1886. július 31-én halt meg Bayreuth-ban a romantikus zene egyik kiválósága, száradának pedig méltán legnagyobb zongoraművésze. Művei korszakalkotóak: zongoraművek, versenyművek, szimfonikus költemények, magyar rapszódia, orgonaművek, oratóriumok sokaságát hagyta örökségül a zenét kedvelő hálás utókornak.

A szépfekvésű Doborjából a Kőszegi-hegység alatt lévő Léka várához (Burg Lockenhaus) mentünk. A szép barokk templom a vár egykori urainak, a Nádasdyaknak temetkezési helye. Felmentünk az igen szép erdővel övezett környezetben lévő várhoz. Mai formáját többszöri átalakítás után nyerte. A vár urai a Nádasdyakon kívül a Kanizsaiak, majd később az Esterházyak voltak. Jelenleg egy mai osztrák író a tulajdonosa. Bejártuk a vár több termét, megcsodáltuk gótikus lovagtermét és a bizánci festényeket őrző várkapólnát.

Délután eljött a búcsú órája. Sok-sok élménnyel gazdagodva tértünk haza; jelen tudósítás a látottaknak csak töredéke. ●

Rohrau. Haydn szülőháza

Doborján (Raiding) Liszt Ferenc szülőháza

Dénes Géza: Az áldott ember (novella)

– Anyuskám, kinyitom magának a televíziót, odaadom az ókulárját meg a nagyothalló készülékét, pár perc múlva visszajövök.

A már 90-ik évét taposó Anyuska megkérdezte:

– Már megint itt hagysz magamra? Tudod, hogy nem szeretek egyedül lenni... hová csavarogsz?

– Csavarogni? Micsoda beszéd az Anyuskám, hogy csavarogni? Átmegyek a hivatalba, segíték Antikának az újságelszámolásban. Én nem olyan postavezető vagyok, mint mások; én ahol tudok, segítek. – Azzal Anyuska lánya megsimogatta anyja fejét és kilépett az ajtón. A küszöbről még visszaszólt:

– Nyugi Anyuskám, tíz perc múlva itt leszek.

Az ajtó becsukódott, Anyuska pedig felvette tizennégy dioptriás szemüvegét, a hallókészülékét jól bedugta a fülébe, leült a fotelba és hatalmasra nagyított szemgolyójával nézte a tévét.

Milyen szép szál ember mosolyog rá! És úgy köszön neki a képernyőről, mintha itt lenne a szobában, olyan élethű ez a kép. Amikor jobban figyelt, a száját is nyitva felejtette. Félni kezdett. A szép szál férfi tényleg előtte állt, a képernyőtől kissé oldalvást, tehát nem a televízióban.

– Csókolom drága mamácska. Sajtósékat keresem. Sajtós Gergelyné hivatalvezetőt.

Anyuska kezdett feloldódni.

– Sajtósékat nem kell keresni, mert azok itt laknak. Ez a lakás, tudja, a postáé, a

harmadik helyiség már hivatal.

A sudármagas, mosolygós képű férfi szétnézett a szobában, majd nyugtató hangon szólt:

– Én a biztosítótól jöttem nénikém. Kéves összegért lehet biztosítást kötni a házra természeti csapás ellen, az arany és ezüst ékszerekre pedig tolvajlás ellen. Én ügynök vagyok a Hungária Biztosítótól. Azért jöttem, hogy segítsék.

– Nekünk nem kell segíteni kedvesem. A lányom nagyon ügyes. A készpénzt, a betétkönyveket a ruhásszekrényben dugja el valamelyik ruhájának a zsebében, nehogy ellopják. A tetejébe pedig, ha elmegyünk itthonról, alaposan bezárjuk a külső és belső ajtókat és a kulcsokat jó mélyen bedugjuk a küszöb alá, a lyukba. A posta pénze meg pláne jó helyen van aranyoskám, reggel hét óráig a páncélszekrénybe van bezárva, onnan viszi el a járat naponta.

– Hát úgy is kell manapság nénikém, mert nincsen a mai világban megbízható ember – mondta a jövevény, majd az ablakhoz ment. Kinézett az utcára, megnézte az ajtókat, hogy hová is nyílnak, majd néhány lépést tett a fehérműs szekrény felé. Ebben a pillanatban azonban visszaérkezett Anyuska lánya.

– Semmit nem biztosítunk be – mondta az asszonyka –, mert nincs rá szükségünk. Mi szegény emberek vagyunk, nincs biztosítani valónk.

A fiatalember hirtelen fogta az esőkabátját, bocsánatot kért a zavarásért és olyan gyorsan hagyta el a házat, mintha kergették volna.

– Kár leányom, hogy nem biztosítottad be legalább az ékszereidet. Ez egy nagyon rendes ember volt, még tanácsokat is adott. Úgy félti a kis vagyonszád, mintha az övé volna. Az ember a mai világban még a saját rokonaitól sem várhat ekkora segíteniakarást. Rendes ember lehet ez, lányom!

Két hét múlva az egész család a tévé előtt ült.

– Az ember csak hóközben tud tévét nézni, annyi a munkája a szegény hivatalvezetőnek – mondta Anyuska lánya kissé méltatlankodó hangon, várva, hogy mellette ülő férje megvigasztalja, megsimogassa.

Hirtelen megszakadt az adás a képernyőn:

– Rendőrségi közlemény. Váncsod községben betörték a postahivatalba és ötszáz ezer forintot vittek el készpénzben. Az éjszakai betörés gyanúsítottja Sági Pál, aki biztosítási ügynöknek adja ki magát. Fényképét alant közöljük. Aki bármit is tud az ügyről vagy Sági Pál tartózkodási helyéről, az jelentse a legközelebbi rendőrőrsön.

A fiatalasszony előrehajolva nézte a képernyőn a betörő fényképét, majd felugrott, megragadta férje kezét, és kirontott vele az ajtón.

– Ez volt itt nálunk két hete! Akkor is biztosítani akarta a házat, meg az ékszereket is.

Anyuska nem ugrott föl a helyéről; csendesen felállt és közelebb ment a képernyőhöz, szemügyre véve a körözött személyt.

– Istenem, ha ezt tudom, megkínáltam volna egy kis másnapi csirkepaprikással. Mennyi jótanácsot adott! – Fejét a mennyezetre emelte, összekulcsolta két kezét, sóhajtott:

– Még a televízióban is szerepel. Már akkor megmondtam: áldott egy ember!

*

Csikós Zsuzsa

Alszik a város (vers)

*Alszik a város. Holdfény
mossa szennyését,
lámpák fénye szerteszt
töri a sötét eget.*

*Feleget hajt a szél,
a csillagok hunyorító
fényinél baktatok.*

*Elkésett álmos utasok
az utolsó buszra várnak,
meleget sóhajtanak
a szürke panelházak.*

*Álmaim sötétbe burkolom,
s mint málló vakolat
– mit jótékonyan eltakar
az éj – nem látszik
rajtam most a szenvedély.*

*Az élet lassan túlhalad,
de emlékeimben megmarad
minden, ami szép.*

*Szeretem ezt a várost.
Az ébren töltött éjszakák
párás melegét, szűk
sikátorok hűs szagát,
az ébredő város moráját,
poros utcaköveket és
minden apró szegletet.*

*Itt élek és itt élt az apám,
s ha lesz, itt sír
fel unokám. Ha a porba
nézek, üzenetet hallok,
szeretetet érzek.*

*Része vagyok, s nekem
részemmé lett.*

Plotné Mezei Erzsébet

Lélekharang

(A novella megjelent az Óda a fényhez c. antológiában)

A hajnali harangszó útra kelt. Az ércvirág illata bebarangolta a hegyet, völgyet, s a kelő nap sugaraival a legszegényebb kunyhóba is belibbent. Köszöntötte az új napot. Az ég öreg szolgája felöltötte magára bíborpalástját, hogy elfoglalja trónusát.

A földön megmozdult az élet; a virágok kibontották friss harmattal teli kelyheiket, hogy oltogassák szomját a napsugaraknak. A pillangók is útra keltek, s a madarak édes dala imádságos zsolozsmát zengett.

Az édes álmok elröppentek, a mesevilág véget ért, az emberek alázatos szívvel indultak munkába, hogy megkeressék mindennapi kenyerüket. A parasztok úgy vették vállukra a kapát, mint a kincskeresők. Mielőtt munkához kezdtek, tekintetük felröppent az égbe, hogy utána még alázatosabban hajoljanak a föld felé, a drága anyaföldre, melyből vétettek, s melybe egykoron mind visszatérnek.

Nagy András és felesége is fenn volt már a szőlőhegyen, serény kezükben szaporán mozgott a kapa. Néha megálltak egy röpke percre, olyankor szemükben felcsillant az élet, s kezük önfelédten törölte le gyöngyöző verejtéküket. Fiatalok voltak; nagynak, erősnek érezték magukat. Panasz, zúgolódás nem szállott el ajkukról, pedig már órák óta görnyedeztek, hajladoztak.

Meleg nap ígérkezett; az égen nyo-

ma sem volt a felhőnek. Nagy András tekintetével felmérte a munkát, s elégedetten szólt.

– Jó darabot befogtunk ma. Ha így haladunk, estére végzünk ezzel, és holnap mehetünk Török János gazdához.

Az asszony nem szólt, felelet helyett fáradtan mosolygott. A férfi szeme aggodva pihent meg rajta, kezéből kihullott a kapa és odament asszonyához.

– Juliskám! – szólt gyöngéden és átölelte. – Pihenj meg egy kissé, vigyáznod kell, nehogy megártson. Te-kintete szeretettel pihent meg az asszony elnehezülő testén, s hogy összekapcsolódott tekintetük, szemükben felcsillant egy új élet sugara, amit ők keltettek életre.

– Sietnünk kell András, ma még esni fog; olyan nyomott a levegő.

A kapa újból meglendült kezükben és tépték, szaggatták a földet, s a föld nehéz illattal terjengett körülöttük. A csend mesével volt tele. Mindketten az eljövendő életre gondoltak, a születendő gyermekükre.

Hol volt már az az emésztő láng, mely szerelmüket fűtötte. amikor még csak egymást keresték, amikor még csak saját üdvösségükre gondoltak.

Megfoghatatlan rejtély volt számukra az élet. Csak azt érezték, hogy amikor örök hűséget fogadtak egymásnak, egy titokzatos ösvényre léptek. Az élet útjai kifürkészhetetlenek, melynek legtitkosabb formálója az Isten. Ő készíti el az utódok számára is

a világot, a lélek mélységeiben és magasságaiban járó jövendőt.

Annyira elmélyültek gondolataikban, hogy észre sem vették: friss szelők borzonganak körülöttük. Az asszony ugyan többször megállt, éles nyilalló fájdalom szaggatták testét. Olykor felnézett az égre, mintha a csodátévő Istent keresné; tőle várt segítséget, hogy erőt kapjon. Mire észbekaptak, már késő volt. Távolról villám hasította fel az égre tornyosuló felhőket, s a vihar percek alatt kitért.

András felkapta a fejét, szemében vad vihar tükröződött. Mint az űzött vad, úgy szaladt asszonyához.

– Juliskám, szedd össze magad, a vihar itt van a nyakunkban!

A villám, mely fejük fölött csörgette ostorát, mintha az asszony derekába mart volna, mert feljajdult kínjában. Az ember tehetetlenül nézett körül, s féltőn ragadta meg felesége karját.

– Nem mehetünk András, azt hiszem, érkezett az órád.

A fiatal, szép arcot eltorzította a kín. A férfi szeme vadul az ég felé fordult, s öklét rázta tehetetlenségében. A vihar már teljes erővel tombolt. A felhők a hegy csúcsára feküdtek, s a millió levelet tépte-rázta a szél. A vén diófa törzse nyikorogva hajladozott, alsó ágai a földet söpörték.

A hegyek között gyors és rettenetes a vihar. Úgy zúdult rá mindenre, mint a veszedelem, fekete éjszakába borította az eget s földet.

– Úristen, Isten...! hördült fel a fiatal legényember; szitkát elnyelte az ég zengése.

Az asszony a földön feküdt. Könnyeit elmosta a szakadó eső. Nem menekülhetnek. András a szájában érezte könnyeinek sós ízét, s térdre zuhant

az asszonya mellé, kabátját rádobva, védőn hajolt fölé, hogy óvja a vihartól.

Ilyen időben ki tudja, hol van az Isten is.

A fiatal anya ujjai élesen martak a férfi karjába, s felhördült:

– András, a gyermekre vigyázz!

A villámok ostromozták az eget, s az újszülött nyöszörgő hangját, – mely jelezte, hogy egy kolduserceggel több van a földön – elnyelte az ég zengése.

A vihar nem akart szünni. A víz ezernyi kis pataknak mosott medret. András arca elfeketedett, a düh, a keserűség emésztette. Kegyetlen szitkokat szórt az égre. Az újszülött azonban élni akart, és sírása megfogta az apa szívét; az pillanatok alatt cselekedett. Zsebébe túrt és oltókésével elmetesztette a köldökzsinórt. Az anya arcán földöntúli mosoly lebegett. Fiút szült, s most az Istennel beszélgetett.

A csecsemő szentes testét tisztára mosta az eső. Édesanyja gyolcsot tépett ki ingéből és bepólyálta gyermekét. Az édesapa pillanatok alatt határozott: lehúzta lábáról a csizmát és belecsúsztatva az újszülöttet.

Az anya arca szederjes volt, viaszszínűre vált. Az apa keblét szűkölő sírás döngette, s halálfélelem rázta meg.

– Juliskám, mennünk kell, nézd, itt van a gyermekünk, nem pusztulhattok el!

Fél karjával magához ölelte az asszonyt. Az anya pillanatnyi szédüléséből magához tért, és belekapaszkodott az urába.

– Juliskám, légy erős, mert itt pusztulunk.

24

A vihar is űzte, korbácsolta őket. Az asszony megtántorodott, minden súlyával a fér-fira nehezedett. Az eső

eltakarta előlük az utat, lábuk bukdácsolva gyúrta, taposta a sarat, gázoltak a vízmosásokban. Az asszony felfelnyögött: hogy sírt-e?... Ki tudja?... Az eső elmosta könnyeit, akárcsak a vérét, mely útjukat kísérte.

Egy újabb villám a közelükben vágott le, s a következő pillanatban reccsogva hasadt le egy öreg diófa óriási ága.

– Uram Isten! – jajdult fel az anya – András, nem bírom tovább!

Az apa groteszkül sántikált félpár csizmájában és befelé zuhogó fájdalommal kezdte húzni az asszonyt.

– András, hagyjál itt engem, csak a gyerekekre vigyázz, mentsd meg a gyereket! – sírt fel az anya, s lábai nem vitték tovább.

András ránézett felesége kísértetiesen sápadt, szenvedő arcára és torkából vad féltés tört fel.

– Juliskám, szedd össze magad, a gyerekeknek szüksége van rád!

S az erőtlen testet a hátára vette. Térdei megrogytak, úgy zökkent előre, mint köves hegyi úton a szekér. Csapzott hajáról arcába csurgott a víz, a fájdalom lenyomta fejét. Maga sem tudta, hogyan kerültek le az útra s onnan haza. Csak most örült annak, hogy a falu legszélső házában laknak. Csizmás lábával berúgta a kaput, az asszony ájultan hullott le róla. Talán mem is élt már, vagy csak pislákkolt benne az élet. Lefektette az asszonyt, mellé a gyereket. Megborzongott, a rosszulét környékezte, de nem hagyta el magát. Tüzet gyújtott és nagy

lélegzettel élesztgette. A füst könnyeket csalt szemébe, zokogása köhögésbe fűlt.

Csak később állt meg a beteg ágyánál, mint aki nem tud tovább gondolkozni.

Az asszony magához tért. Könnyes mosolya símogatta emberét. Aztán a gyereken pihent meg mindkettőjük szeme; fénylő mosolyuk egy pillanatra elűzte gondjukat.

Az eső még esett, de a vihar már szűnőben volt. Később a szomszédok és a falu bábaasszonya vette gondozásába a beteget és újszülöttjét. A le szálló éj eloszlatta aggodalmukat. András is lefeküdt, de szíve oly hevesen dobogott az átélt izgalmaktól, hogy csak álmatlanul, nyugtalanul forogódott. Nem jött szemére jótékony álmom. Nehéz sóhajok tépték, szaggatták szívét s a csendet csak egy-egy kutya ugatása bontotta meg. A holdat figyelte a tenyérnyi ablakon s a csillagok sziporkázó fényét; lelke messzire elkalandozott. Később felesége nyugtalan nyöszörgése riasztotta meg. Lámpát gyújtott, s a sárga fény erőtlenül lobbant, birkózott a homállyal. Oda ment a beteg ágyához, ahol két parázsló szem fogadta. Az anya arca lángolt, ajka lihegve kapkodta a levegőt. Andrásban felsírt a lélek, gyorsan öltözködni kezdett. Fialat volt még és tapasztalatlan, de a veszélyt megérezte. Megcsókolta asszonyát és kilépett az éjszakába. Orvosért ment a másik határba.

Az anya sok vért vesztett, meg is fázott és tüdőgyulladást kapott. Nagybetegen csak akkor eszmélt, ha felsírt gyermeke, követelve az édesanyát.

Kinn az utcán libák gágogtak és verdesték a vizet a felgyült tócsákban.

Reggel még érezni lehetett az eső illatát; párás, fojtott levegő ült a föld felett. A bokrok alja megmozdult, kis halmokat emelt az ázott föld puha testéből a vakond.

András csak délután ment ki ismét a hegyre, ahol két kapa várta. Nyelük összeborult, ahogyan kihullott kezükből munka közben. Felemelte őket, s a kisebbik nyelét megsímogatta, mintha még érezné a kéz melegét, mely tegnap még fogta. Aztán gondosan félreállította egy kökénybokorhoz a tarisznyája mellé, s megmozdult, hogy a vihartól pusztult tőkék között rendet teremtsen. Néha egy-egy rigó füttyentett a közeli fákon, hívta, csalogatta párját.

András arcán mosoly játszadozott. Feleségére gondolt és kisleányára. A kisleányra, akit annyira vártak, akiért annyit dolgoztak, hogy minél melegebb fészket készítsenek neki. Szegények voltak, de a szívükben boldogság lakozott.

Azután megint eszébe jutott beteg asszonya, de bizakodó volt, lenyelte könnyeit.

Hogy felejtse búját, ismét munkába kezdett. Sietnie is kellett, mert nagy

szükség volt a pénzre. Az asszonyt is fel kell táplálni, hogy mielőbb erőre kapjon.

Másnap a lélekhang a Török gazda szőlőjében fogta. András egy pillanatra megállt, hallgatózva figyelt s a kalapjához nyúlt. Keze tétován forgatta: – Valaki meghalt...– gondolta, s a gondolat szíven ütötte. Nyugtalanul nézett szét, még egyet suhintott a kapával, azután eldobta és szökdelő léptekkel futott a lejtőnek. Szíve két kézzel döngötte a keblét. Szeme elsötétült, majd felborított egy gyereket, aki visítva kiáltott rá: András bácsi, Andris bácsi! – Alig tudta visszafogni a lendülő testét, megtorpant és lassan visszafordult.

A gyerek vörösre gyúlt arccal a sírással küszködött.

– No mi az fiam... csendült el Andrásban a lélek.

Ezekben a pillanatokban tíz évet öregedett.

– A Juliska néni... – nyílt fel a gyermek ajka, s többet nem is tudott mondani.

Andrással egyet fordult a világ, azt hitte, megfullad. Szeme elsötétült, börtorkálva folytatta útját le a faluba. ●

Nagy László:

Őszi vívódás

*Ballagunk lassan a nagy magyar
őszbe.*

*Elhúz a légben a vándormadár
Hullik a fáról az ősznek virága
Melletünk suhan az ősz szava már.*

*Holt lepelét már a dér hamva hordja,
Érleli magját a somfabokor.*

*Jaj a nemzetnek, ha ballag az őszbe,
S jaj neki akkor, ha dermed a kor.*

*Ifjú szívünket az ősz be nem fogja,
Bár ha a lisztpor hajunkon erős,
Görnyedő háttal a nemzeti őszbe
Menni minékünk már jó ismerős.*

*Új kikeletben a hajnalon állva
Mily bánatot szül a lankadó táj!...
Ifjú szívünkben a vér heve lüktet,
A sárguló erdő oly nagyon fáj.*

Betegség-előrejelzés

(Megjelent az Élet és Tudomány c. lap f. évi júliusi számában)

Vannak a lélektannak olyan területei, amelyek – még ha csak ritkán kerülnek is az érdeklődés előterébe – igen fontos felismerésekkel járulnak hozzá ahhoz, hogy életünk egy kicsit könnyebb legyen. Ilyen tudományág a pszichológia és az orvoslás határterülete: az ún. pszichofiziológia. Vegyünk szemügyre most egy érdekes kísérletet a „pszifi” kutatások sorából.

A magas vérnyomás, a hipertónia világszerte nagy fontosságú közegészségügyi problémának számít. Korai felismerése azért is fontos, mert ha idejében kezdik kezelni, sok-sok kellemetlen és veszélyes következményektől kímélhetik meg a beteget. Nagyon hasznos volna, ha létezne egy megbízható módszer, amely a betegségre való hajlamot már akkor kimutatná, amikor a vérnyomás még nem haladja meg a szokványos értéket.

Mats Fredrikson, a stockholmi Karolinska Egyetem munkatársa összehasonlító vizsgálatot végzett rendes, illetőleg magas vérnyomású személyek körében. A kísérlet alanyainak a laboratórium helyiségében le kellett heveredniük egy

díványra, majd a vizsgálat vezetője egy önműködő vérnyomásmérő készüléket helyezett a karjukra, s megkérte őket, hogy vegyenek fel egy fejhallgatót. Ezután egy magnetofonról tíz, egyenként hat másodperc hosszúságú, szabálytalan időközökben jelentkező hangingeret játszottak le a kísérleti személyeknek. A résztvevők felének semmi egyebet nem kellett tenniük, csupán figyelmesen meghallgatni ezeket a jeleket. A többiek azonban feladatot kaptak: mihelyt egy-egy hanginger véget ért, azonnal jelezniük kellett a kezükben tartott nyomógomb segítségével. A két helyzet tehát mindenben megegyezett, kivéve azt, hogy míg az elsőben a személyek passzívak voltak, a másodikban némi aktivitást kellett kifejteniük.

A vizsgálat vezetői adatokat gyűjtöttek alanyaik vérnyomásáról a próbák alatt. A passzív helyzetben nem volt különbség a rendes és a magas vérnyomású emberek vérnyomás-változása között. Az aktivitást igénylő feladat során azonban – míg a rendes vérnyomású csoport adatai gyakorlatilag változatlanok maradtak – a hipertóniások vérnyomása a kiindulási állapothoz képest nagymértékben megemelkedett. Ez azt jelenti: a magas vérnyomásban szenvedőkre nem egyszerűen csak az jellemző, hogy vérnyomásuk a kívánatosnál magasabb szintre állt be, hanem az is, hogy az igénybevételre érzékenyebben reagálnak, mint az egészséges emberek. Ez a „túlreagálási

hajlam” pedig, amelynek oka valószínűleg az agy vérnyomást szabályozó központjainak működésében keresendő, Fredrikson módszerével már akkor kimutatható, amikor a vérnyomásmérő még semmi rendelkezést sem jelez.

Steril víz-nyakfájás ellen

(Megjelent az Élet és Tudomány c. lap f. év augusztusi számában)

Svéd orvosok tapasztalatai szerint a hirtelen fejmozgás, esetleg egy baleset miatt támadó makacs nyakfájás és merev nyak gyakran enyhíthető a bőr alá fecskendezett vízzel. A kísérletekben részt vevők egyik felének fájdalomgócába 0,3-0,5 milliliter steril vizet, a másik felébe sóoldatot injekciótak. Három hónap múltán az előbbieknél enyhe fájdalomnak mértéke egy tízes skálán 2,2-3-ről 1,4-re, a legerősebb fájdalmaké 8,1-ről 3,8-ra csökkent, s javult a nyak mozgékonyága is. A sóoldat ezzel szemben hatástalannak bizonyult. A vizes kezelésnek csak az injekció nyomán átmenetileg esetleg támadó égő fájdalom a mellékhatása.

Hasnyálmirigy-átültetés

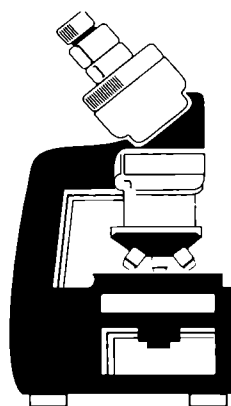
(Megjelent a TVR HÉT f. év 30. számában)

A máj mögött található, 10-12 cm hosszúságú, mindössze 8-10 dkg sú-

lyú szerv részben emésztőnedveket termel, melyek a patkóbélbe jutnak. De a hasnyálmirigyben vannak azok a különleges sejtek is, amelyekben a vér cukorszintjét szabályozó hormon, az inzulin képződik. Ha ezek a sejtek elpusztulnak, - ez rendszerint fiatal korban következik be -, olyan cukorbetegség alakul ki, amelyet csak inzulin-injekcióval lehet kezelni.

Világszerte folyik a kutatás, hogy miként lehetne az inzulint termelő sejteket a cukorbeteg szervezetébe bevinni. Nagy sikerenk számít, hogy hazánkban is születtek ezen a téren jelentős eredmények. Szegedi kutatóknak sikerült magzattól származó hormontermelő sejteket tenyészteni, 80 C. fokon tárolni, majd olyan cukorbeteg májába bejuttatni, akiknél a betegség már szemészeti vagy vese-szövődményeket is okozott. Mint kiderült, a szövettenyésztéssel meg lehetett oldani a magzati sejtek életben maradását és hormontermelési képességét. A betegek inzulinigénye a sejtek beültetése után általában csökkent, s ami még fontosabb, az élet minőségét nagy mértékben rontó szövődmények is elmaradtak.

A szegedi kutatók világszínvonalon végzett munkája azért is figyelemre méltó, mert sok betegünknek most már évek óta működnek az átültetett inzulintermelő hasnyálmirigyek.

Nyárvégi vidámságok

Anekdóták-
híres emberekről

(Olasz gyűjtésből fordította:
Kas László)

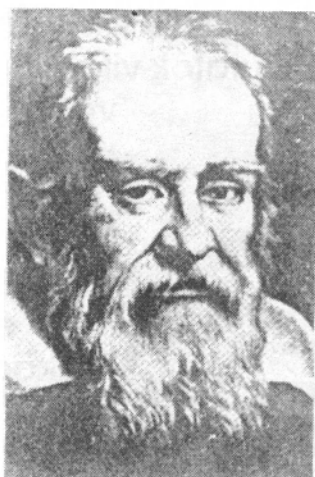
Galilei kora

Galileo Galileit, a neves csillagász-tudóst egy ízben megkérdezte egy kíváncsi érdeklődő:

- Uraságod hány éves?
- Nyolc, vagy kilenc esztendőt tudhatok magaménak - válaszolta a már idős tudós az elképedt kérdezőnek, aki megdöbbenve szemlélte Galilei hosszú és ősz szakállát.

- Ez lehetetlen! - hitetlenkedett a derék ember.

- Pedig valóban így van - válaszolta ismét a mester -, azokat az éveket tudhatom magaménak, melyek még hátra vannak az életemből. Amelyek elmúltak, azok már

Galilei

nem az enyéme, csakúgy, mint azok az értékes dénárok, melyeket már elköltöttem.

Rossini és a
fiatal komponista

Egy ifjú zeneszerző-titánjelölt felkereste egy ízben Pesaro-beli lakásán Rossinit, kérven őt, mondjon véleményyt frissen alkotott első próbálkozásairól.

Rossini egy pillantást vetett a kéziratokra, felmérte értéküket, majd megértő mosolygással válaszolt az ifjoncnak:

- Ez szinte lehetetlen! Ilyen fiatal, és máris milyen öregek a melódiái!

Relativitás

Rossini - mint az köztudott - köztudottan kutyaütő kölyök volt. Egy alkalommal bizonyos Carlettonevűjátzópajtásávalrosszalkodott a kertben.

- Mama! - kiáltott be a házba édesanyjának - Carletto olyan rossz gyerek! Talált egy hangybolyt és most agyontiporja az összes hangyát!

- Jaj de gonosz kisfiú az a Carlet-

to - méltatlankodott a mamája.

- De még milyen gonosz! És milyen irigy! Egy fia hangyát sem hagy nekem is összetaposnom!

Hol az a macska?

Rossini egy időben (jóllehet legendás szakácművész hírében állt) főzőmindenest alkalmazott házában. A szakácsnő egy alkalommal egy egész kiló húst égetett szénné. Hogy elkerülje a mester szemrehányását, a macskára fogta a dolgot, hogy az ette volna meg a húst.

Rossini nem szólt egy szót sem erre a kifogásra, csak megfogta a macskát és rátette a házimérlegre.

- Látja - mondta a szakácsnénak -, ez így pont egy kilogramm. Ez nyilván az odaégett hús. No de akkor hol a macska?

Utiélmény

Rossini édesanyja egyszer fiacskájával, Gioacchinoval és egy rokon kisgyerekekkel utazott vonaton. A mama - énekesnő volt - belemerült egy partitúrába (kottát ugyan nem tudott olvasni, de hát az operának textusa is van, ugyebár).

A kis rokon gyerek egyszer csak ijedten felkiáltott:

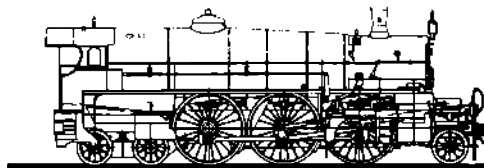
- Anna néni, hogy hívják azt az állomást, melyet most elhagytunk?

- Ne zavarj kisfiám, látod, hogy készülnöm kell a holnapi előadásra!

- Pedig nagyon fontos lenne tudni - válaszolta a gyerek -, ugyanis Gioacchino az előző állomásnál maradt le a vonatról.

*

(Megjegyzés: Ennek a Rossini-anekdotának a forrása egy, a harmincas években megjelent nyelvi-pedagógiai segédlet. A címe ez volt: Hol a hiba? (Dove 1, errore?) Minden tréfa, minden anekdota tartalmazott egy-egy szándékos hibát, megtévesztő leírást. Amolyan hibarejtvény volt ez a hasznos kis segédlet. Ezt a rejtett hibát kellett kitalálnia, illetve megkeresnie az olvasónak. Az idézett anekdotában az a valótlan, hogy Rossini nem utazhatott vonaton; gyerekkorában ugyanis nem volt még vasút Olaszországban, de máshol sem. Stephenson, a gőzmozdony feltalálója csak 1825-ben indíthatta meg Angliában első személyszállító gőzvasútszerelvényét, Rossini pedig ekkor már 33 éves volt. Nemcsak hogy gyermekként, de felnőttként sem utazhatott, nem is utazott vonaton, a vasúttól való patológikus idegenkedése, félelme miatt. No de, ahogy azt az olaszok mondják,

se non e vero, ben trovato – azaz, szabad pesties fordításban, ha az egészből egy szó se igaz, akkor is

ül a poén!)

Alessandro Manzoni és Walter Scott

Walter Scott, a híres angol költő és regényíró (1771–1832) egy ízben felkereste Alessandro Manzoni, a nem kevésbé hírneves olasz író. Kölcsönös nagyrabecsülésükre jellemző az alább lezajlott párbeszéd:

– A legjobb regény, melyet életemben olvasni volt szerencsém, az ön műve –, dicsérte Scott Manzoni.

– Ez csak úgy lehetséges, – válaszolta Manzoni, hogy az ön egyik regénye inspirált alkotás közben. Olybá tűnt, mintha az ön keze és tolla vetette volna papírra az ön által sugalmazott gondolatokat.

– Ez esetben – úgymond Scott – ez a legszebb regény, melyet valaha is megadatott írnom!

H. Schanovsky

Bérfeleség, eldobható férj

(Az Unser Schaffen c. testvérlapból fordította: Kas László)

Kivettem a kölcsönzöböl egy bérfeleséget.

– Lehetetlen! – fogják önök mondani – feleséget bérelni, mint egy porszívót, parkettagyalt, netán egy autót?

– Úgy bizony! – mondom én, – ez a fogalom azóta létezik, mióta a nők kitalálták az egyszer használható, vagy másképpen eldobható férjet.

A nők emancipációja ugyanis oda vezetett, hogy a férj egyre inkább frivol használati tárggyá süllyedt. Az értékcsökkent, eldobható férjeket nemcsak anyagiakban lehetetlenítették el, hanem megfosztották őket a kitüntető „teremtés koronája” címtől is.

Ez a körülmény ugyan azzal az előnnyel jár, hogy a leértékelt férj élete változatosabb, nem kénytelen egész életét egyetlen feleség mellett eltölteni; ám ezen előny mellett egyéb problémákat is hordoz magában.

Ha az ember élete során csak egyszer-kétszer esett át az „eldobás” procedúráján, ez még valahogy csak megjárja. Bonyolulttá a dolog akkor kezd válni, amikor – mint jómagamnak is – év mint év, az egyhasználatú férjek dögtemetőjében vagyunk kénytelenek landolni.

És nincs az a házasságegyengető intézmény, amely ezen segíteni tudna. Homlokunkra van írva a csökkentértékűség, a kilúgozottság valamennyi ismertetőjegye.

Eleinte csak tréfának tűnik a dolog, midőn egy asszonyi lény bennünket választ ki a vele való közös életvitel gyakorlására. De mikor valakinek (mint jómagamnak is)

ajtót mutatnak és a lakáscsere gondjait kell vállára vennie, akkor kezd a dolog barátságstalanná válni.

Olvastam valahol, hogy Beethoven – aki sosem volt nős –, a császári Bécsben negyvennyolc alkalommal „cserélt tapétát”, vagyis változtatott lakást.

Állhatatlan életem során nagy rutinra tettem szert a lakásváltoztatás gyakorlatában, ez a következő egyszerű műveletsorból áll:

Elvileg bepakolom a bőröndömet; ráutaló magatartásomból a feleségem éles elméjével arra következtet, hogy én otthagynom őt. Fogkefe, mosdókesztyű és fésű –, többre nincs is szükségem.

Ezt a műsort gyakran megismétlem. Olykor-olykor kidobó életpárom vizsla szemmel figyelő tevékenységemet. Támasztom az ajtófélfát a bőrönddel a kezemben, távozásra készen, miközben ex-nejem, mint annak idején az a bizonyos paradicsomi angyal Ádám-váéknak, hasonló mozdulattal mutatja kifelé az utamat.

Nekem minden ilyen megmozdulás súlyos anyagi csőddel végződik. Ingemtől-gatyámtól megfosztva hagyom el rövid működésem színhelyét. Rogyadozó térdekkel, üres gyomorral fordítok hátat a férjgyilkos világnak azzal a tudattal, hogy nemsokára úgyis ugyanilyen csapdába kerülök, mint az előző volt.

Megjegyzem, nem minden hölgyre lehet rányomni a férjfaló szörnyeteg bélyegét. Vannak kivételek, mint pl. az én tizennegyedik

feleségem, aki az egyedülletbe vezető utamra egy kis bartyut állított össze, melybe nemcsak az ágyneműmet pakolta be, de egy hegymászófelszerelést, egy dunsztosüveg csemegeuborkát, valamint egy flaska cirfandlit is, hogy emlékezzem a televízió előtt együtt eltöltött estére. (Csak rágcsálnivaló Cerbonát nem adott a drága, mivel – mint állította –, azt az ágyneműben szétmorzsolva megtalálhatom).

Egy ideig boldogultam a hontalan, kidobott férjek seregében. De a feleségük által szemérmetlenül cserbenhagyott sorstársaim állandó nyafogása idővel megutáltatta velem a közöttük való tartózkodást. Különösképpen idegesített egyik barátom, bizonyos Schinagl magatartása. Ő éppen a kidobottak egyedüllet-érzetének a csúcán csücsült, és ezt a lelkiállapotát numerikusan is képes volt érzékeltetni.

– Ez már a kilencedik – mondotta – zeneileg Beethoven IX. szimfóniájára asszociálok, mivel nekem is a kilencedikem volt a legkedvebb.

Kilencedik nejem az általam titokban elfogyasztott ételeket szinte betű szerint a szájamról olvastale, gondolom, csókolózás közben. Rajta kapta Machatschek barátomat is, mint cinkosomat – tudod, a csemegekereskedőt –, mit is akarok mondani, szóval a tőle titokban vásárolt és elfogyasztott prágai sonka, no meg a grúz konyak

illata elárulta nejemnek zugzabálási hajlandóságomat. Nos és aztán, képzelheted, hogy nejem gyakran készített tojasos nokedlija zöldsalátával milyen extázisba hozott engem. Két fogyókúra hét; nos és aztán (szívesen használta a „nos és aztán” mondatkezdést) teljes testbedobással a francia ágyba, a puha hitvesi fészekbe.

További kísérleteim a „keresd a nőt” mozgalomban – olybá tűntek –, vak vágányra futottak. Az újságok társkereső rovatai által javasolt hölgyek mindegyike a csalódások sorozatának egy-egy láncszeme volt. A szépen retusált fotók a vastag referencia-albumokban szírvárányos ábrándokat keltettek a szemlélőkben: a torz valóság azonban egész más képet mutatott. Alkalmi ismeretségeim ugyancsak tiszavirág-életűeknek bizonyultak.

Minden férfi – miként jómagam is –, a goethei sorok ígézetében él, miszerint: „Légyen minden kéj oly mély, mint a véghetetlen éj”. (Alle Lust will Ewigkeit, will tiefe, tiefe Ewigkeit.) Ezen magamra szedett ideológia hatására mind hosszabb és hosszabb időt töltöttem egy-egy alkalmi ágyközösségben, ám ezek egyike sem hozta meg az áhított, tartós monogám életmódot.

Férfiúi eldobottságom mélypontján azonban kedvezőbb fordulat állt be lapjárásomban. (Azért ez a hasonlat, mert ezt az életvitelt csak a hamiskártyások szélhámoskodásával lehet összevetni). Tudniillik a jó Isten jobb belátásra tért

és megalkotá a BÉRFELESÉGET!

Az ilyenfajta hölgyekről eddig csak hallomásból szereztem tudomást, azt is csak felületesen, mert összetévesztettem a rövid időre bérelhető lányokkal – azért itt még nem tartottam!

Schinagl barátom világosított fel, hogy azok a hölgyek nem azok a hölgyek, mint emezek, szóval egészen más „műfajról” van szó. Javában dívott már a feleségkölcsönzés gyakorlata; ő is bérelt egyet, ám tapasztalatairól csak bizonyos próbaidő elteltével volt hajlandó nyilatkozni.

Úgy véltem, hogy a saját élmény mindenképpen meggyőzőbb és értékesebb, mint a másodkézből való, ezért nem vártam meg barátom élménybeszámolóját, hanem magam is béreltem egy feleségpótló társat. Egyelőre csak negyedévre „lízingeltem” a bérleményt. Ennél rövidebb időre nem is lehetett, de ez idő alatt már elfogadható véleményt alkothat az ember az együttélés mikéntjéről.

A kölcsönfeleség előnye abban rejlik, hogy a bérlő tudja előre: mikor lesz vége az együttlétnek. Az eldobható férj lejáratí ideje ezzel szemben kizárólag a haszonélvezeti jogot gyakorló feleség akaratától függ. Nem tudja a szegény pára, mikor üt az órája, de azt érzi, hogy az folyamatosan ketyeg, miként az időzített bombáé. A bérfeleség bérleti ideje bezzeg előre tervezhető, tetszés szerint hosszabítható, hasonlóan egy parkettagyulához, könyvtári könyvhöz vagy (ad absurdum) egy zálogba

tett pecsétgyűrűhöz.

Ha lejárt a bérleti idő és eltekinünk a hosszabbítástól, akkor a kölcsönzési naplóba (merthogy ilyen is van, fontos a pontos adminisztráció!) bejegyezhetjük, hogy például: „Háztartási feladatait szorgalmasan ellátta, házasságon kívüli (!) kötelezettségeinek „derekasan” eleget tett...” és egyéb ilyeneket vagy ezek ellenkezőit.

Alkalmasint azonban a dolgok menetében jöhetnek közbe bizonyos nem várt üzemzavarok, és ilyenkor csak igen nagy nehézségek árán lehet a bérleti szerződést megtámadni, ill. felmondani. A Személykölcsönzők Szakszervezete (fejlett jogállamban ilyen is van ám!) szigorúan ügyel arra, hogy a kölcsönzött tárgyak – akarom mondani személyek – becsületén és méltóságán csorba ne essék.

Az én ötödik bérfeleségemmel – hogy megy az idő! – is akadt egy komoly malőr. Bizonyos idő elteltével azt tapasztaltam, hogy módszeres furfanggal – horribile dictu! – mintaférjet akart belőlem faragni! Inkorrekt szándékának bizonyítékára leltem éjjeliszekrényének fiókjában. Egy recept volt ez, pontosabban szólva egy ételrecept-féle. Tisza, jól olvasható, határozott karakterre valló betűkkel a következőket írta:

„Végy egy férfiszívet, fúrd át egy pillantásoddal és tisztítsd meg korábbi vonzalmainak maradványaitól. Ízlés szerint spékeld meg szeretetreméltó, behízelt csacsogással, szükség szerint pedig készítsd ki csípős megjegyzéseiddel.

Mindezek közepette tartsd hosszan perzselve szép szemeid égő tüzeiben. Ha úgy véled, hogy már kelőképpen megpuhult, hagyd még egy kissé dunsztolódni, hogy biztos legyél a boldogító igen kimondásának bekövetkezésében.

Ám ha mindezen közben a legcsekélyebb gyanú merülne fel benned aziránt, hogy a fent leírt procedúra egy élvezhetetlen férjet eredményezhet, úgy alaposan forrázd le, hagyd, hogy utolsót dobbanjon, majd tedd hidegre”.

Tehát így álltunk! Átszűrni, spékelní, perzselni, dunsztolni, leforrázni, hidegre tenni – ezt akarta velem tenni! Kipróbált konyharecept szerint, melyet már az a jó vérszerinti drága nagymamája is sikerrel alkalmazott szegény (tán emiatt) megboldogult nagypapájával szemben!

Nem, nem! Minden eddigi nagyvonalúsággal és engedékenységgel ellentétben nem engedhettem, hogy szívem áldozata legyen önagysága aljas merényletnek! Hosszú évek eldobott férji tapasztalataival nem volt és a jövőben sem lesz arra való hajlandóságom, hogy hidegre, „lapátra” tegyenek. De mások szomorú példája is bizonyosságot tett arról, hogy az a férfi, akiben korábban hajlandóság mutatkozott az ilyen agy- és szívmosás elviselésére, az alkalmasnak bizonyul arra is, hogy szokványos mintaférjje idomítsák.

És a férjtől a papucsférjig – csak egy lépés! ● ● ●

Dénes József: Sportrovat

Bronzérmes lett sakkcsapatunk az olsztyni nemzetközi csapatversenyen

A Lengyel Vakok és Gyengénlátók Sportszövetsége június 13-19 között rangos nemzetközi csapatversenyt rendezett Olsztynban, melyre (a múlt évi szentendrei rendezvényünket viszonzva) a magyar csapatot is meghívták. Csapatunk június 11-én az esti órákban utazott el vonaton és 12-én a délutáni órákban érkezett meg Olsztynba, a verseny színhelyére, még néhány csapat társaságában. Lengyel barátaink ugyanis Varsóban fogadták a csapatok zömét, és autobusszal vitték őket a Varsótól mintegy 200 kilométerre fekvő Olsztynba. Volt egy-két csapat, mely egészen Olsztynig vonaton tette meg az utat. A versenyzők elhelyezése, étkeztetése és az esemény lebonyolítása a helybéli Vakok Rehabilitációs Otthonában történt, kifogástalan körülmények között. (Nagy kár, hogy nekünk nincsenek hasonló intézményeink, mert akkor talán több sportolóval pezsgőbb sportéletünk lehetne).

Csapatunk az alábbiakból állt: Rév Miklós, Erős Pál, Voján István, Nemes György és Dénes József (utóbbi tartalék játékosként és csapatvezetőként), valamint Tóth Domonkos tolmács. A verseny négy táblán zajlott.

Sorsolási sorrendben az alábbi csapatok alkották a mezőnyt:

- ① Hollandia
- ② Lengyelország I.
- ③ Belorussia
- ④ Németország
- ⑤ Magyarország

- ⑥ Finnország
- ⑦ Lengyelország II.
- ⑧ Svédország.

Most pedig lássuk az eredményeket:

1. forduló

Németország–Magyarország	3:1
Beloruszia–Finnország	3:1
Hollandia–Svédország	2:2
Lengyel II.–Lengyel I.	1:3

2. forduló

Svédország–Magyarország	1:3
Lengyel I. – Beloruszia	2.5:1.5
Finnország–Németország	2:2
Hollandia–Lengyel II.	0.5:3.5

3. forduló

Magyarország–Finnország	3.5:0.5
Németország–Lengyel I.	1.5:2.5
Lengyel II.–Svédország	3:1
Beloruszia–Hollandia	4:0

4. forduló

Magyarország–Lengyel I.	2:2
Lengyel II.–Beloruszia	0:4
Svédország–Finnország	2.5:1.5
Hollandia–Németország	0:4

5. forduló

Magyarország–Hollandia	4:0
Beloruszia–Svédország	4:0
Finnország–Lengyel I.	0:4
Németország–Lengyel II.	1:3

6. forduló

Magyarország–Lengyel II.	3.5:0.5
Hollandia–Finnország	1.5:2.5
Svédország–Lengyel I.	1:3
Beloruszia–Németország	2.5:1.5

7. forduló

Magyarország—Beloruszia	1.5:2.5
Németország—Svédország	3.5:0.5
Finnország—Lengyel II.	1.5:2.5
Lengyel I.—Hollandia 4:0	

Az egyhetes, idegőrlő küzdelem végeredménye:

1. Beloruszia,	21.5 pont
2. Lengyelország I.	21 pont
3. Magyarország,	18.5 pont
4. Németország,	16.5 pont
5. Lengyelország II.	13.5 pont
6. Finnország,	9 pont
7. Svédország,	8 pont
8. Hollandia,	4 pont

Csapatunk tagjainak egyéni teljesítménye

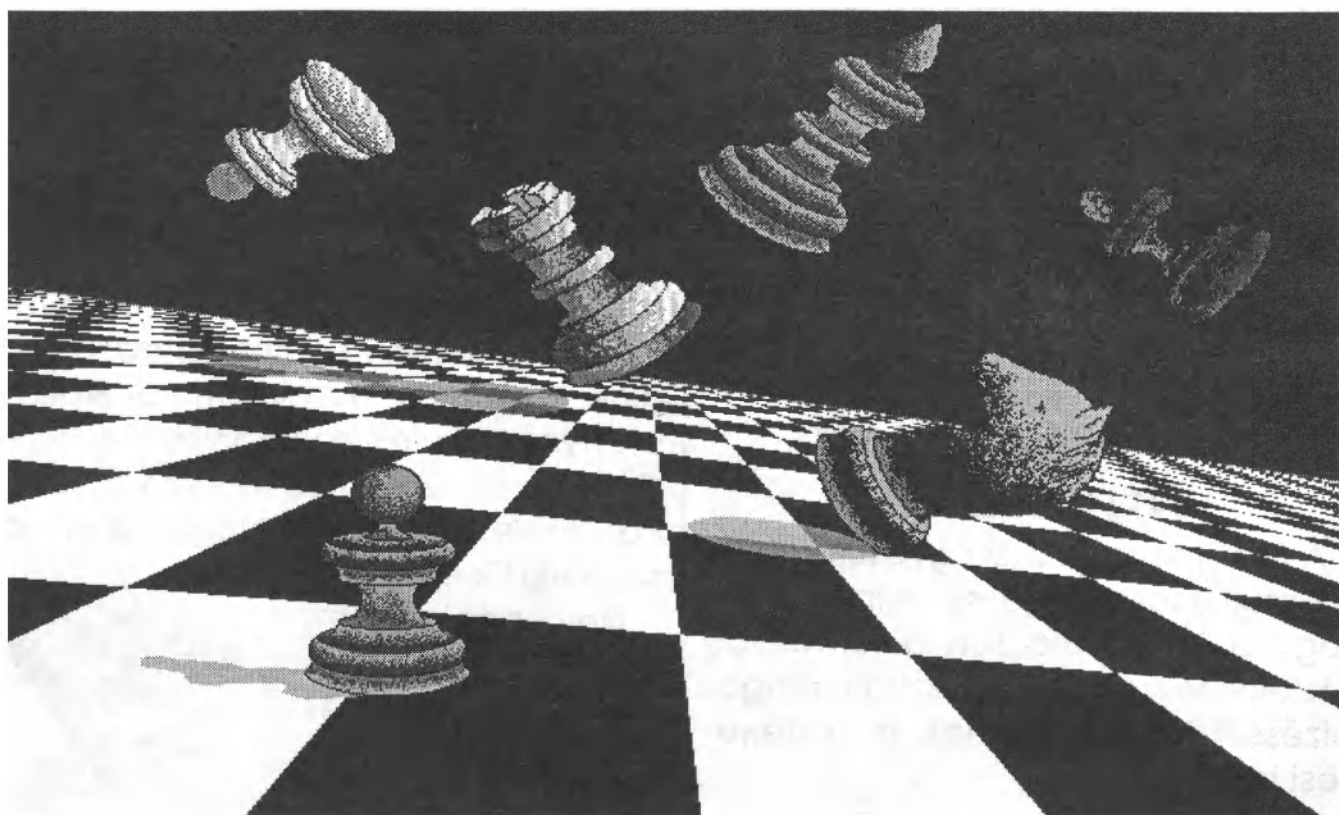
Rév Miklós	2.5 pont
Erős Pál	6.5 pont
Voján István	5 pont
Nemes György	4.5 pont

Örvendetes tény, hogy Erős Pál hosszas betegség után visszanyerte régi formáját; mindössze egy döntetlent „engedélyezett”,

azt is a finn „jó testvér” ellen. Kiváló eredményéért különdíjat kapott. Voján István és Nemes György teljesítményével is elégedettek lehetünk, ámbár Nemes Györgytől a negyedik táblán ennél valamivel többet vártunk. Igaz, hogy a németek ellen nyert partiban „leesett”, így aztán ő kapta meg a „tojást”. Kétségtelenül a legnehezebb dolga az elsőtáblás Rév Miklósnak volt, de joggal várhattunk el tőle 50 % körüli eredményt. Hozzá kell tenni, hogy egy-két partit balszerencsés körülmények között veszített el.

Összességében tehát elégedettek lehetünk csapatunk teljesítményével, hiszen a kitűzött cél, az érmes helyezések elérése sikerült.

A visszautazás június 20-án reggel 9 órakor kezdődött el. Különbusszal vitték a csapatokat Varsóba, ahonnan mi az esti órákban vonattal utaztunk tovább, és 21-én a reggeli órákban értünk haza. ● ● ●

Felhívások, közlemények

Az ipari és kereskedelmi miniszter 12/1993.(VII.6.) IKM rendelete a villamos hálózat fejlesztési hozzájárulásról szóló 1/1984.(I.17) IpM rendelet módosításáról

A Rendelet 5. paragrafusa (egyebek mellett) a következő (e) ponttal egészül ki: (Nem kell fejlesztési hozzájárulást fizetni:)

e.) a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége, valamint a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége igazolása alapján a mozgáskorlátozottaknak, továbbá a gyengénlátóknak és vakoknak 9,9 kW teljesítményig.

*

1993. szeptember 27-én délután 5 órakor Bíró Zoltán, a Nemzeti Demokrata Szövetség társelnöke vendégként előadást tart szövetségünk székházában (Budapest, XIV. Hermina u. 47.) A „Merre Magyarország” c. előadás után beszélgetés hazánk helyzetéről és egyéb aktuális kérdésekről.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a rendezőség.

XI. kerületiek figyelem!

A Szent Imre városi Egyesület Guriga munkacsoportja szeretné elérni, hogy a XI. kerületben a fontosabb közlekedési csomópontokon hangos jelzéssel is működjenek a közlekedési jelzőlámpák.

Kérjük a XI. kerületben lakó illetve dolgozó vak és gyengénlátó embereket, írják össze, hogy hol tartanak fontosnak a hangosítók felszerelését. Maximum tíz csomópontot jelöljenek meg, fontossági sorrendben megszámozva. A pontírással írt listát az alábbi címre várjuk:

Monostori Eszter,
1114. Budapest, Szabolcska M. u. 18.

*

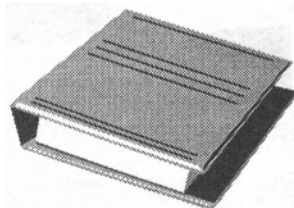

Biblia hangos változatban magyar nyelven

A Floridában lévő Bible Alliance, Inc. már évek óta hangos változatban a világ számos nyelvén megjelenteti a Bibliát (az Ószövetségből részleteket, az Újszövetséget pedig teljes egészében).

Immáron pedig örömmel tájékoztathatjuk Olvasóinkat, hogy az Újszövetség magyar nyelven is megjelent. A kérelmet a MGVYOSZ cégjelzéssel ellátott levélpapírján és igazolásával kell megküldeni. Kérjük mindazokat, akik szeretnék megkapni a Bibliát magyar (de akár a világnyelvek bármelyikén), azok a következő adatokat szíveskedjenek megküldeni a szerkesztőségbe:

Név, pontos cím, vak vagy gyengénlátó tag, mikor és minek következté-

ben veszítette el a látását, valamint, hogy milyen nyelven kéri a Bibliát. (Egyszerre csak egy nyelven lehet megkérni!)

A kérelmet a MGVYOSZ továbbítja a Bible Alliance-hez, de a postai kül-

deményt mindenki a saját lakására fogja megkapni.

A küldemény ingyenes és vámmentes!

TOTÓ

A III. forduló nyertesei:

13 találatot ért el:

Csik Lajos (Igal)
Nagy Istvánné (Budapest)

12 találatot ért el:

Szakály László (Szombathely)
Szakály Lászlóné (Szombathely)
Sági Ferenc (Szombathely)

Gál Ildikó (Gyüre)
Gál Istvánné (Gyüre)

11 találatot ért el:

Nagy László (Vác)
Frecska Józsefné (Tatabánya)
Takács Miklós (Nyíregyháza)
Várvölgyi János (Tatabánya)
Nagy István (Budapest)

10 találatot ért el:

Szabó Pálné (Jászberény)
Reiderné Horváth Izabella (Győr)
Berindán Lászlóné (Budapest)
Kovácsné Hegyi Jolán (Budapest)
Dr. Bódi István (Budapest)

H I R D E T É S E K

Tisztelt Olvasók!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy lapunkban a következő módon lehet hirdetni. A hirdetendő szöveget (akár jeligés, akár nem) nevükkel és pontos címükkel a szerkesztőség címére: *Vakok Világa Szerkesztősége Budapest, 1146 Hermina u. 47.* szíveskedjenek postán beküldeni sík vagy pontírásban. A hirdetés megjelentetése ingyenes!

A jeligékre érkező válaszokat a legnagyobb diszkrécióval továbbít-

juk a hirdetőnek. Várjuk a továbbiakban is hirdetéseiket!

*

Tájékoztatjuk a tisztelt Olvasókat, hogy szerkesztőségünkben a lapzárta időpontjai a következők:

minden hónap 5-én és 15-én kerül sor a pontírású kiadvány lapzárta-jára, míg 10-én a síkírásúéra.

Írásaik és hirdetések beküldésekor szíveskedjenek a fenti időpontokat figyelembe venni. A megadott időpontokban a szerkesztőség munka-

társait mindig megtalálhatják az irodában. Akár személyesen, akár telefonon megkereshetnek bennünket (12-10-440/114-es mellék).

a szerkesztőség

*

Látássérült és vak fiatalok figyelem!

Általános és középiskolásoknak matematika és kémia korrepetálást, valamint IBM beszélő PC-n számítástechnikai oktatást vállal egyetemi adjunktus.

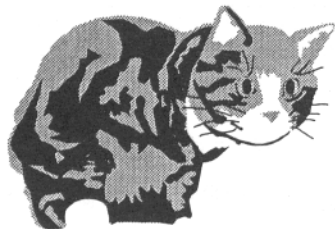
Szükség esetén házhoz is megy.

Levélcím: Dr. Tatár Enikő
2119 Pécel, Sárközi utca 8.

*

Cicabarátok figyelmébe!

Szép és egészséges „cica-társra” vágyik? Írjon és a kedvére valót kiválaszthatja. A cicákért nem kell fizetni, de csak olyanok jelentkezzenek, akik szeretik az állatokat és felelősséget éreznek irántuk.

Az érdeklődők levelét „Cica” jelígre a szerkesztőség címére kérjük.

*

Nagyobbra cserélném Budapest XI. kerületi másfél szobás, harmadik emeleti telefonos öröklakásomat el-

sősorban XI. kerületi lakásra. Lift nincs. Egyéb ajánlat is érdekel. Érdeklődni lehet a reggeli órákban az 1-867-956. sz. telefonon.

*

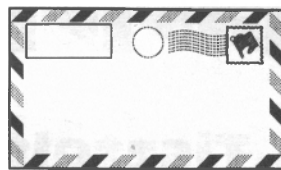
29 éves, elvált hatéves kislányát egyedül nevelő, 160 cm magas teltkarcsú, kreolbőrű, kékszemű, fekete hajú aszszony keresi azt a

gyengénlátó vagy vak férfi társaságát, aki szerény otthonában élne élettársi vagy házastársi kapcsolatban. A levelet „Remény” jelígre kéri a szerkesztőségbe.

*

Ha szeretnél megismerni egy őszinte társat, barátot, akkor bátran írd! Leveledet várja

egy 27 éves, 178 cm magas, 70 kg súlyú, zenét kedvelő, érettségizett vak fiatalember. Lehetőleg gyengénlátó, 23 évesnél nem idősebb lány levelét várom a V.V. szerkesztőség címére, „Várlak” jelígre.

**Készült a Libra Ipari Termelő és Szolgáltató Kft.
nyomdájában, 1300 példányban
Felelős vezető: Rózsavölgyi László, 166-44-09**

SZÉP A FÉNYKÉP F O R T E P A P Í R O N
SCHÖN SIND DIE BILDER AUF F O R T E P H O T O P A P I E R
YOUR PICTURES ARE NICE ON F O R T E P H O T O P A P E R S

PHOTO FILMS
PHOTO
AND PAPERS

FÉNYKÉPEZÉSHEZ HASZNÁLJA A FEKETE-FEHÉR ÉS SZÍNES
F O R T E A N Y A G O K A T !

BENUTZEN SIE ZUM PHOTOGRAPHIEREN DIE SCHWARZ-WEISSEN
UND FARBIGEN F O R T E M A T E R I A L I E N !

USE IT TO THE BLACK-AND-WHITE AND COLOR
P H O T O - M A T E R I A L S M A D E B Y F O R T E !

F O R T E F O T O K É M I A I I P A R

2691 VÁC, VÁM UTCA 3. PF. 100. TELEX: 22-5022
HUNGARY

PROXERV az ön partnere !
Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
☎ Budapest, 1052 V. Fehérhajú u. 2. ☎ 1-374-255

Számítástechnikai tanácsadás, rendszerfejlesztés

TITKÁR iroda automatizálási rendszer

- ☎ Partner nyilvántartás és céginformáció
- ☎ Lekérdezések
- ☎ Levelezés hat nyelven, szövegszerkesztővel
- ☎ Ki- és bejövő iratok iktatása
- ☎ Határidő nyilvántartás, időpont egyeztetés
- ☎ Feljegyzések kezelése
- ☎ Közvetlen telefax küldés és fogadás

Oktatás

- ☎ Alapfokú számítástechnikai ismeretek
- ☎ PC számítógép kezelés
- ☎ WORD szövegszerkesztő

Műszaki szolgáltatások

- ☎ Számítógépek és hálózatok telepítése
- ☎ Számítástechnikai eszközök javítása
- ☎ Szervíz

Komplex kereskedelmi rendszer

Export és belkereskedelmi modul

- ☎ Ajánlatok, engedélyek, kötések és a lebonyolítás kezelése
- ☎ VÁM 91
- ☎ Ügyletkövetés
- ☎ Teljeskörű gépi okmányolás
- ☎ Telefax kapcsolat

Import modul

- ☎ Megrendelések, ajánlatok, engedélyek, kötések és a lebonyolítás kezelése
- ☎ VÁM 91
- ☎ Ügylet követés
- ☎ Teljeskörű gépi okmányolás
- ☎ Telefax kapcsolat

Főkönyvi és folyószámla rendszer

- ☎ Analitikus és főkönyvi nyilvántartás
- ☎ Széleskörű lekérdezési lehetőséggel
- ☎ Állományszintű kapcsolat a kereskedelmi rendszerekkel

*Rendszereink egymással kapcsolhatók, modulonként is megvásárolhatók
Számítástechnikai segédanyag kereskedelem*

